

LA/Rolf Storsjö

11.2.1991

Till arbetspensionsanstalterna

STADFÄSTA LAGAR

Republikens president stadfäste 28.12.1990 landsbygdsnäringslagen (1295/90). Genom lagen upphävdes lagen om gårdsbruksenheter jämte senare gjorda ändringar. I 4 och 5 §§ lagen om gårdsbruksenheter (188/77) ingår stadgaden om när en gårdsbruksenhet betraktas som splittrad och sålunda inte kan omfattas av förmåner enligt lagen om gårdsbruksenheter. Motsvarande till vissa delar förmildrade stadganden ingår i 12 § landsbygdsnäringslagen.

Huvudregeln är att gårdsbruksenheten inte har splittrats på ett ofördelaktigt sätt under en tid av 10 år innan stödet beviljas. Splittringen inverkar också på möjligheten att få avträdelse- eller generationsväxlingspension. Jordbruksstyrelsen eller om jordbruksstyrelsen bestämmer landsbygdsdistriktet, kan meddela förhandsbesked och närmare direktiv om när ett gårdsbrukskomplex är splittrat. Också de ekonomiska förutsättningarna enligt 1 och 7 §§ skall uppfyllas för att gårdsbruksenhetens verksamhet enligt lagen om avträdelsepension och lagen om generationsväxlingspension kan anses vara tillräcklig lönande och gårdsbruksenheten fortbeståndsduglig.

AvPL/AvPF

Republikens president stadfäste 28.12.1991 lagen om ändring av lagen om avträdelsepension (1304/90) och utfärdade förordningen om ändring av förordningen om avträdelsepension (1306/90). Genom lagen förlängs avträdelsepensionssystemets giltighetstid till slutet av år 1992. Samtidigt gjordes ändringarna som föranleddes av revideringen av lagstiftningen om gårdsbruksenheter. Hänvisningarna till den upphävda lagen ersattes med hänvisningar till motsvarande stadganden i landsbygdsnäringslagen. Överensstämmanden med lagen om generationsväxlingspension överfördes uppgiften att avge utlåtande om lantbruksmässiga förutsättningarna för pension på lantbrukssekreteraren. Dessutom ändrades stadgandena angående förutsättningarna för avträdelsepension som grundar sig på beskoqning.

LA/Rolf Storsjö

11.2.1991

Lagen och förordningen trädde i kraft 1.1.1991. De tillämpas med vissa undantag som framgår i ikraftträdelsestadgandena på avträdelser som sker efter ikraftträdandet.

Lagen om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av statens pensioner

Republikens president stadfäste 28.12.1990 lagen om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av statens pensioner (1345/90). Regeringens proposition till nämnda lag har sänts till pensionsanstalterna i cirkulär A 27/90 som bilaga. Lagen stadfästes enligt regeringens proposition.

Lagen trädde i kraft 1.1.1991. Den tillämpas på förmånsåtagare som uppbär pension på basis av avtal och som efter att lagen har trätt i kraft återinträder i statsanställning i huvudsyssla.

Lagen om utskomskydd för arbetslösa

Republikens president stadfäste 28.12.1990 lagarna om ändring av lagen om utkomsskydd för arbetslösa (1365/90) och lagen om ändring av lagen om arbetslöshetskassor (1366/90). Regeringens proposition till nämnda lagar har sänts till pensionsanstalterna i cirkulär A 34/90 som bilaga. Lagarna stadfästes enligt regeringens proposition.

Lagarna trädde i kraft 1.1.1991.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Kivistöinen

BILAGOR

Landsbygdsnäringslagen (1295/90)
RP 66/90 beträffande 1, 7 och 12 §§
Lag om ändring av lagen om avträdelsepension (1304/90)
Förordning om ändring av förordningen om avträdelsepension (1306/90)
RP 144/90
Lag om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (1345/90)
Lag om ändring av lagen om utkomsskydd för arbetslösa (1365/90)
Lag om ändring av lagen om arbetslöshetskassor (1366/90)

Landsbygdsnäringslag

Given i Helsingfors den 28 december 1990

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Mål

Syftet med denna lag är att förbättra gårdsbrukets struktur och verksamhetsbetingelser samt att främja näringsverksamheten på landsbygden och göra den mångsidigare.

I samband med åtgärder enligt denna lag skall särskild uppmärksamhet fästas vid

1) en ökning av produktiviteten, främjande av ett rationellt utnyttjande av produktionsfaktorerna och samverkan mellan gårdsbrukslägenheterna, projektens lönsamhet och ändamålsenlighet i produktionspolitiskt hänseende samt en ökning av företagens storlek och utveckling av lägenheterna som ekonomiska helheter,

2) en förbättring av kapitalstrukturen och minskning av finansieringskostnaderna,

3) en balanserad regional utveckling av gårdsbruket och de övriga landsbygdsnäringarna,

4) en förbättring av jordbrukarbefolkningens åldersstruktur och främjande av generationsväxlingar,

5) utvecklande av bostadsförhållandena och förbättrande av boende- och arbetsmiljön samt

6) miljöaspekter.

2 §

Medel

För att lagens syften skall nås får bidrag, lån, räntestöd och statsgaranti beviljas. Dessutom kan mark och vattenområden anskaffas och överlätas samt även andra åtgärder vidtas så som denna lag stadgar.

3 §

Lagens tillämpningsområde

Stöd enligt denna lag kan beviljas för gårds-

bruk och för nedan angiven småföretagarverksamhet på landsbygden. För att det befintliga bostadsbeståndet på landsbygden skall kunna utnyttjas får stöd även beviljas för förvärv av bostadsfastigheter.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *gårdsbruksenhet* ett gårdsbrukskomplex som består av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar som tillhör en och samma ägare eller flera ägare gemensamt eller olika ägare i samband med ägarväxling stegvis,

2) *gårdsbruk* egentligt jordbruk, specialjordbruk och skogsbruk,

3) *specialjordbruk* trädgårds- och plantskoleodling, pälsdjursuppfödning, hästhushållning, fiskodling och biodling eller annan därmed jämförbar verksamhet,

4) *småföretagarverksamhet på landsbygden* företagsverksamhet som inte avses i 2 punkten och som baserar sig på naturens fortlöpande produktionsförmåga samt annan företagsverksamhet som bedrivs i samband med primärproduktionen och som, primärproduktionen inbegripet, utöver företagen jämte familjemedlemmar sysselsätter andra personer motsvarande högst tre årsarbetsplatser,

5) *bostadsfastighet* en lägenhet eller ett område som jämte byggnaderna i första hand lämpar sig för varaktigt boende,

6) *kommunal lantbruksmyndighet*, om inte något annat följer av lagen om försök med frikommuner (718/88), en lantbruksnämnd eller något motsvarande organ eller någon motsvarande tjänsteinnehavare som avses i 1 § eller 3 § 3 mom. lagen om lantbruksnämnder (1276/88),

7) *kreditinrättning* andelsbanker, sparbanker och affärsbanker samt sammanslutningar som hör till nämnda bankers koncerner, liksom även hypoteksbanker, kreditaktiebolag och Finlands Hypoteksförening, samt med

8) *central penninginrättning* Andelsbankernas Centralbank Ab, Sparbankernas Central-Aktie-Bank, andra affärsbankers huvudkontor och Finlands Hypoteksförening.

Med ägare som avses i 1 mom. 1 punkten jämställs den som med stöd av ett långvarigt arrendeavtal innehar en lägenhet eller lägenhetsdel. Om den kortaste giltighetstiden för arrendeavtalet stadgas närmare genom förordning.

5 §

Företagsform

Stöd enligt denna lag kan beviljas

- 1) en fysisk person,
- 2) flera fysiska personer gemensamt,
- 3) ett öppet bolag, kommanditbolag, andelslag eller aktiebolag som består av fysiska personer och vars huvudsakliga syfte är att bedriva näringsverksamhet enligt denna lag, samt
- 4) en samfällad skogs delägarlag.

För att ett öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag skall kunna beviljas stöd förutsätts att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödjas. I fråga om ett aktiebolag förutsätts det att över hälften av aktiebolagets röstetal innehas av personer som genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödjas och att dessa personer enligt bolagsordningen har rätt att inom en viss tid inlösa en aktie efter att denna genom annat fång än arv, testamente eller avvittring har överfört på någon som inte är delägare i bolaget.

Vid tillämpningen av denna lag betraktas makar och de som avses i 7 § 3 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1240/88) och som lever i äktenskapsliknande förhållanden som en enda person.

6 §

Boende

En förutsättning för att stöd skall beviljas är att företagaren bor på den plats där företaget finns eller i dess närhet, dock med beaktande av att avståndet till bostaden skall vara ändamålsenligt med tanke på skötseln av lägenheten eller företaget. Detsamma gäller bolagsmännen i ett öppet bolag, de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag och medlemmarna i ett

andelslag samt i fråga om ett aktiebolag de personer som avses i 5 § 2 mom. Tillfällig bortavaro från boningsorten hindrar inte att stöd beviljas.

Om det krav som gäller boende då lägenheten ägs av flera än en fysisk person stadgas genom förordning. Dessutom stadgas genom förordning närmare om tillåtet avstånd till bostaden och om när bortavaron från den plats där företaget finns skall betraktas som tillfällig.

7 §

Ekonomiska förutsättningar

Stöd får beviljas ett företag som skall anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet och som med beaktande av principerna i 1 § kan anses vara sådant att det är ändamålsenligt att stöda det. Någon uppskattning av företagets lönsamhet förutsätts dock inte, om det är fråga om bostadsfinansiering eller en investering som är nödvändig med tanke på arbetarskyddet eller miljövården.

8 §

Personliga förutsättningar

Endast den som helt eller delvis får sin utkomst av en i denna lag nämnd näringsverksamhet kan bli delaktig av åtgärder enligt lagen, om det inte är fråga om bidrag enligt 24 § eller lån enligt 25 §. Erhållande av stöd förutsätter även att mottagaren, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom och att han är insatt i bedrivandet av den näringsverksamhet som skall stödjas. Då stöd beviljas skall beaktas om företagaren har tillräcklig yrkesskicklighet som bygger på utbildning och erfarenhet.

Annat stöd än bostadslån enligt 23 § och bidrag enligt 24 § får inte beviljas den som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad får inte heller beviljas den som fyllt 65 år. När det gäller personer som avses i 5 § 3 mom. beaktas den yngres ålder. En minderårig kan bli delaktig av åtgärderna enligt denna lag endast om han ingått äktenskap eller om han är samägare till företaget tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem eller om det finns andra särskilda skäl.

Stödtagarens inkomster av annat yrke än i denna lag nämnd näringsverksamhet får inte överstiga ett genom förordning fastställt belopp.

Då sammanslutningar som avses i 5 § 1 mom. 3 punkten beviljas stöd skall de personer som själva deltar i företagets verksamhet uppfylla kraven i 1 och 2 mom.

9 §

Annat statligt finansieringsstöd

Om understöd, lån, räntestöd eller annat därmed jämförbart stöd har beviljats av statens eller Utvecklingsområdesfonden Ab:s medel för ett och samma projekt, kan stöd enligt denna lag beviljas för projektet högst till ett sådant belopp att det tillsammans med annat beviljat stöd inte överstiger maximibeloppet enligt denna lag.

10 §

Zonindelning och specialområdesförmåner

För fastställandet av stöd enligt denna lag indelas landet i fyra zoner så som närmare stadgas genom förordning.

På sådana områden som med stöd av lagen om regionalpolitik (1168/88) har bestämts vara specialområden på landsbygden kan höjt stöd beviljas enligt vad som närmare stadgas genom förordning.

2 kap.

Begränsningar av tillämpningsområdet

11 §

Tillämpning på planområden

Denna lag tillämpas inte på ett område

1) för vilket stadsplan gäller eller vilket för uppgörande av stadsplan är belagt med byggnadsförbud,

2) som i byggnadsplan har anvisats för annat ändamål än jord- och skogsbruk, eller

3) som i strandplan eller fastställd generalplan har anvisats för annat ändamål än företagsverksamhet som skall stödas.

I de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer kan förmåner enligt denna lag även ges på områden som avses i 1 mom., om det inte medför betydande olägenheter för genomfö-

randet av planen. Utlåtande av kommunstyrelsen skall då begäras.

12 §

Splittring

En förutsättning för stöd för andra projekt än sådana som behövs med tanke på arbetarskyddet eller miljövården är att det gårdsbrukskomplex som företaget utgör inte genom sökandens eller hans föräldrars försorg har splittrats på ett ofördelaktigt sätt under de tio år som förflutit innan stödet skulle beviljas.

Ett gårdsbrukskomplex anses inte ha splittrats på ett ofördelaktigt sätt, om

1) åtgärden har berott på att området överlåtits för andra ändamål än jord- och skogsbruk,

2) åtgärden avsevärt har förbättrat de övriga lägenheternas skiftesläggning på området och inte väsentligt försvagar sökandens lägenhetskomplex,

3) det är fråga om ett område som är oväsentligt eller onödigt med tanke på den företagsverksamhet som kommer att bedrivas på gårdsbruksenheten i framtiden,

4) åtgärden kan anses ha orsakats av tvingande ekonomiska svårigheter, eller

5) överlåtelsen av en lägenhet eller en lägenhetsdel som hör till gårdsbruksenheten är motiverad för att ägande- eller besittningsrätten skall kunna överföras på övertagaren av gårdsbruket genom mer än en överlåtelse (*ågarväxling stegvis*).

En gårdsbruksenhet anses inte ha splittrats på ett ofördelaktigt sätt, om ett därtill hörande arrenderat område frångår sökanden.

Jordbruksstyrelsen kan meddela förhandsbesked och närmare föreskrifter om när ett gårdsbrukskomplex skall anses splittrat. Landsbygdsdistriktet kan meddela förhandsbesked i de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer.

13 §

Företagets storlek

Stöd enligt denna lag kan beviljas

1) för en gårdsbruksenhet som huvudsakligen kan skötas av odlaren jämte familjemedlemmar; denna begränsning gäller likväl inte en gårdsbruksenhet på vilken bedrivs specialjordbruk vad beträffar detta, och

2) för småföretagarverksamhet på landsbygden enligt 4 § 1 mom. 4 punkten.

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till landsbygdsnäringslag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en landsbygdsnäringslag, genom vilken revideras den lagstiftning som gäller finansieringen av gårdsbruket och gårdsbrukets strukturella utveckling. Avsikten är att den föreslagna lagen skall ersätta lagen om gårdsbruksenheter, lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden, statsrådets beslut om startstöd till unga odlare och lagen om räntestödslån för lagerutrymmen för lantbruksprodukter samt en del av det stöd till småföretag som baserar sig på statsrådets och handels- och industriministeriets beslut.

Syftet med propositionen är att skapa en enhetlig lagstiftning för främjande av lantbruket och näringsverksamheten i liten skala på landsbygden. Vid beredningen av lagförslaget har särskilt beaktats den utveckling som skett inom gårdsbruket och på finansieringsmarknaden och den utveckling som närmast är att vänta samt möjligheterna att utveckla sådan näringsverksamhet som bedrivs vid sidan av primärproduktionen. Vid beredningen har i huvudsak beaktats de mål som kommittén Lantbruk 2000 har ställt upp.

Avsikten är att stödformerna enligt den gällande lagen om gårdsbruksenheter i huvudsak skall kvarstå oförändrade. För uppnående av den föreslagna lagens syften skall bidrag, lån och räntestöd kunna beviljas. Avsikten är att som en ny stödform införa statsborgen för banklån och räntestödslån som beviljas på normala villkor. En strävan har varit att mönstra ut onödiga eller mindre viktiga villkor då förutsättningarna för beviljande av stöd prövas och sålunda göra den organisation som systemet förutsätter mindre tungrodd. Avsikten är att utöver lägenheter som innehas med äganderätt även gårdsbruksenheter vilkas besittning grundar sig på ett långvarigt arrendeavtal skall kunna beviljas stöd.

Enligt lagförslaget kan en fysisk person samt flera fysiska personer gemensamt beviljas stöd. Det föreslås att utöver fysiska personer även öppna bolag, kommanditbolag, aktiebolag och andelslag samt samfällid skogs delägarlag skall omfattas av stöden. En förutsättning för erhållande av stöd är bl.a. att företaget anses ha förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet. Avsikten är att frångå de stela minimiarealkrav som gårdsbruksenheter för närvarande skall uppfylla. Gårdsbrukets lönsamhet skall uppskattas med hjälp av likviditetsräknyttelse eller andra lönsamhetsräknyttelser.

Maximistorleken på företag som skall stödjas såsom gårdsbruksenheter skall i regel motsvara storleken av sådana familjejordbruk som avses i lagen om gårdsbruksenheter. Beträffande specialjordbruk föreslås inget motsvarande begränsning av företagets storlek. I fråga om småföretagarverksamhet på landsbygden föreslås att verksamheten, lantbruket inbegripet, utöver företagaren jämte familjemedlemmar skall få sysselsätta andra personer motsvarande högst tre årsarbetsplatser. Avsikten är att företagets omsättning dessutom skall beaktas då maximistorleken uppskattas.

För fastställandet av stöd enligt landsbygdsnäringslagen avses landet bli indelat i fyra zoner om vilka skall utfärdas närmare stadganden genom förordning. Enligt lagförslaget är räntan på alla statslån 4 % i den första zonen, 5 % i den andra zonen, 6 % i den tredje zonen och 7 % i den fjärde zonen. Under vissa förutsättningar skall statsrådet efter fem låneår kunna justera räntorna med högst två procentenheter. Beträffande räntestödsålgivningen föreslås ett system där räntestödet utgör en viss del av den totala räntan. Räntan på räntestödslånen skall inte differentieras zonvis.

Det föreslås att dispositionen av den jordegendom som har förvärvats till staten skall

effektiveras genom att det nuvarande förfarandet vid arbetandet av en dispositionsplan förenklas. Dispositionsplanen skall alltid utarbetas av lantbruksdistriktet. Någon planeringskommission skall inte längre tillsättas vid lantbruksdistrikten, vars namn skall bli landsbyggsdistrikt enligt ett särskilt lagförslag om jordbruksförvaltningen.

Nuvarande praxis i samband med indrivning av statens köpeskillingsfordringar skall frångås. I stället skall markköpslån kunna beviljas för betalning av försäljningspriset.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1991.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	4	4. Beredningsskeden och beredningsmaterial	14
1. Propositionens samhälleliga betydelse	4	5. Propositionens verkningar i fråga om organisation och personal	14
1.1. Propositionens bakgrund	4	6. Propositionens ekonomiska verkningar	14
1.2. Propositionens mål	4	DETALJMOTIVERING	17
2. Nuläget	6	1. Motivering till lagförslaget	17
2.1. Lagstiftningen	6	1.1. Landsbygdsnäringslag	17
2.2. Praxis vid tillämpningen av lagen om gårdsbruksenheter	7	2. Närmare stadganden och föreskrifter	36
2.3. Praxis vid tillämpningen av lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden	11	3. Lagens ikraftträdande	37
2.4. Praxis vid tillämpningen av stadgandena om startstöd till unga odlare	12	LAGTEXTER	38
3. Finansieringsmarknadens framtidsutsikter	13	1. Landsbygdsnäringslag	38

ALLMÄN MOTIVERING

1. Propositionens samhälleliga betydelse

1.1. Propositionens bakgrund

Gårdsbrukets verksamhetsmiljö har förändrats betydligt efter det lagen om gårdsbruksheter (188/77) stiftades. Den totala lantbruksproduktionen har överskridit den inhemska konsumtionen och tillsammans med sjunkande världsmarknadspriser har detta lett till åtgärder i syfte att begränsa lantbruksproduktionen. Husdjursproduktionens omfattning har begränsats med olika anläggningstillstånds- och tvåprissystem. Växtproduktionens omfattning har man försökt inskränka bl.a. genom att beskoga åkrar och betala ersättning för trädesläggning. Dessa åtgärder har försvärat utvecklandet av gårdsbrukets struktur och i vissa fall rentav lett till en regressiv utveckling.

De pågående GATT-förhandlingarna (GATT = det allmänna avtalet rörande tulltariffer och handel) och den europeiska integrationsutvecklingen kommer i sin mån att påverka lantbrukets verksamhetsbetingelser även i Finland. För att trygga lantbrukets internationella konkurrenskraft och odlarnas inkomstutveckling måste också en ökning av lantbrukets produktivitet samt utvecklandet av produktionsstrukturen särskilt uppmärksammas i fortsättningen.

Lantbrukets strukturpolitiska mål har senast fastställts av kommittén Lantbruk 2000. Vid beredningen av lagförslaget har de mål som kommittén har ställt upp i huvudsak beaktats. Dessutom har målsättningen utvidgats till att omfatta även näringsverksamhet i liten skala på landsbygden samt skogsbruk.

1.2. Propositionens mål

I denna proposition föreslås att det stiftas en landsbygdsnäringslag. Med stöd av den skall företag som bedriver gårdsbruk och annan näringsverksamhet i liten skala kunna beviljas finansieringsstöd samt vissa jorddispositionsåtgärder vidtas.

Lagens syfte är att förbättra gårdsbrukets struktur och verksamhetsbetingelser samt främja näringsverksamheten på landsbygden och göra den mångsidigare. För uppnående av dessa mål fästs i den nya lagen särskild uppmärksamhet vid att förbättra företagens ekonomiska och fysiska omständigheter så att de skall kunna bedriva en rationell verksamhet.

Det problematiska inom gårdsbruket är att företagen är små och att produktionsfaktorerna därför utnyttjas på ett ineffektivt sätt. Därför är avsikten att vid tillämpningen av lagen fästa särskild uppmärksamhet vid en förstoring av företagen. Därigenom kan produktionsfaktorerna utnyttjas på ett rationellt sätt, vilket leder till att produktiviteten ökar. Det centrala när det gäller att förstora företagen är finansieringen av anskaffning av tillskottsområden och anskaffning av tillskottsområden och försäljning av dem vidare genom förmedling av jordbruksstyrelsen. Det är dock inte alltid nödvändigt att förstora företagen, utan samma mål kan uppnås genom ökat samarbete mellan företagen.

På grund av överproduktionen inom lantbruket och olönsam export har man varit tvungen att begränsa den totala lantbruksproduktionen genom olika åtgärder. Detta torde fortgå även i framtiden. Det är med hänsyn härtill viktigt att produktionen regleras, i synnerhet husdjursproduktionen, där den totala produktionen rätt enkelt och snabbt kan ökas. Avsikten är därför att de produktionspolitiska målen skall beaktas då finansieringsstöd enligt denna lag beviljas för gårdsbruksheternas investeringar. Avsikten är dock inte att den produktionspolitiska ändamålsenligheten skall bedömas då beslut om finansiering av en enskild investering fattas, utan närmast då statsbudgeten eller dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond görs upp.

På grund av produktionsbegränsningarna inom lantbruket försöker man förbättra gårdsbruksheternas ekonomiska ställning speciellt med inkomster av skogsbruket men också med inkomster av olika binärningar. Skogsbruket har alltid spelat en betydande roll, men under

de senaste åren har småföretagarverksamheten fått en allt större betydelse. I framtiden kommer gårdsbruksenheterna allt oftare att få sina inkomster av flera olika inkomstkällor. Därför måste lantbruket, skogsbruket och annan företagsverksamhet på landsbygden granskas som en ekonomisk helhet.

Den centrala faktorn när det gäller att förbättra gårdsbrukets verksamhetsbetingelser och också i allmänhet främja näringsverksamheten på landsbygden är företagets kapitalstruktur och de finansieringskostnader som den föranleder. Det behövs i allmänhet ett stort kapital inom gårdsbruket, eftersom utbudet på jord- och skogsbruksjord är begränsat och jorden vid köp mellan personer som inte är nära släkt med varandra ofta prissätts på basis av den prisnivå som råder vid köp av tillskottsområden. Den ökade efterfrågan på jord- och skogsbruksjord som kommer utifrån näringen höjer också prisnivån. Dessa faktorer gör att behovet av kapital ökar, speciellt vid anskaffning av tillskottsområden. Vid finansieringen av köp av en gårdsbruksenhet kan den som övertar gårdsbruket i allmänhet själv finansiera endast en liten del av köpeskillingen. Användningen av främmande kapital till marknadspris skulle i dylika fall, med beaktande av den beskattningsmässiga behandlingen av anskaffning av jord- och skogsbruksjord, ofta leda till en ekonomiskt ohållbar situation. Därför måste beviljandet av offentligt finansieringsstöd för finansiering av anskaffning av gårdsbruksenheter och tillskottsområden alljämt anses nödvändigt.

Med tanke på startandet av en företagsverksamhet är det viktigt att finansieringen av anskaffningen av företaget och nödvändiga investeringar kan ordnas på skäliga finansieringsvillkor. Beviljandet av finansieringsstöd ökar tydligt intresset för att starta företagsverksamhet och utvidga sådan. Samtidigt förbättras företagsverksamhetens ekonomiska verksamhetsbetingelser då produktionskostnaderna sjunker. Med tanke på företagets fortsatta verksamhet är det viktigt att kapitalstrukturen och framför allt finansieringskostnaderna står i rätt proportion till företagets verksamhet. I synnerhet inom gårdsbruket är behovet av kapital ofta stort samtidigt som beloppet av eget kapital är litet. Härvid är risken stor att finansieringskostnaderna blir oskäligt stora. Med tanke på jord- och skogsbruksjord försvåras situationen ytterligare av att anskaffnings-

utgiften inte är avdragsgill vid beskattningen. På basis av ovan nämnda orsaker har det ansetts nödvändigt att finansieringsstöd beviljas för finansiering av investeringar i gårdsbruk och annan företagsverksamhet i liten skala på landsbygden.

I syfte att med stöd av den nya lagen rätta till den snedvridna åldersstrukturen bland dem som bedriver gårdsbruk försöker man främja generationsväxlingar genom att bevilja finansieringsstöd för anskaffning av en gårdsbruksenhet och inledande av verksamheten.

Avsikten är att finansieringsstöd för bostadsproduktion för dem som bedriver gårdsbruk även framgent skall hållas åtskilt från allmänt offentligt finansieringsstöd för bostadsproduktion. Avsikten är dock att förutsättningarna för beviljande av finansieringsstöd och finansieringsvillkoren i huvuddrag skall motsvara dem som tillämpas inom systemet med finansiering för allmän bostadsproduktion. Vid planeringen och finansieringen av byggnadsinvesteringar har man för avsikt att fästa särskild uppmärksamhet vid att boende- och arbetsmiljön görs trivsammare och arbetarskyddet förbättras. Avsikten är att finansieringsstöd också skall beviljas för utnyttjande av existerande bostadsbestånd närmast i syfte att stöda bevarandet av bebyggelsen på landsbygden.

Miljövårdens betydelse har betonats de senaste åren i det samhälleliga och ekonomiska beslutsfattandet. Med tanke på samhället är det viktigt att lantbruksnäringen inte förorenar miljön utan för egen del hjälper till att bevara och förbättra miljö kvaliteten. Med tanke på själva lantbruksnäringen är det av största vikt att produktionsomgivningen hålls ren. Gårdsbruket kan främja miljövården med egna åtgärder, om nödvändiga investeringar blir ekonomiskt möjliga att genomföra. Det har också ansetts nödvändigt att investeringar som främjar miljövården stöds med finansieringsstöd enligt denna lag.

Lagförslagets mål är att främja näringsverksamheten på landsbygden och göra den mångsidigare. Näringsstrukturen på landsbygden är olika i olika delar av landet, men i flera områden är gårdsbruket den viktigaste enskilda arbetsgivaren. Den övriga småföretagarverksamheten på landsbygden har dock fått en betydligt större betydelse de senaste åren. Avsikten med propositionen är också att trygga ett rättvist utvecklande av olika näringar i

landets olika delar så att de faktorer som beror på naturförhållanden och socialekonomiska förhållanden beaktas i mån av möjlighet.

2. Nuläget

2.1. Lagstiftningen

Den lagstiftning som gäller finansieringen

Utvecklandet av näringarna på landsbygden stöds genom flera olika lagar, förordningar och statsrådsbeslut. Den centrala av dessa är lagen om gårdsbruksenheter, som trädde i kraft den 1 april 1977. Förordningen om gårdsbruksenheter (385/77) har likaså tillämpats från nämnda tidpunkt. Efter utfärdandet har både lagen och förordningen ändrats ett flertal gånger.

I de nordligaste delarna av landet tillämpas vid sidan av lagen om gårdsbruksenheter även naturnäringslagen (610/84) och skoltlagen (611/84) samt i hela landet dessutom lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/86). Vid verkställigheten av lagen om renkötsellägenheter (590/69) tillämpas fortfarande jorddispositionslagen (353/58) och annan jorddispositionslagstiftning som upphävdes genom lagen om gårdsbruksenheter. Lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/86) och en förordning i samma ämne (65/87) är tidsbegränsade. Enligt dem beviljas finansieringsstöd 1987—1990.

Enligt statsrådets beslut om stödjande av småföretagarverksamhet (177/88) kan handels- och industriministeriets distriktsbyråer för företagstjänst bevilja för stödjande av företagsverksamhet avsedda investerings- och startbidrag för projekt som främjar med hänsyn till den regionala utvecklingen nödvändig företagsverksamhet i liten skala och gör företagsstrukturen i området mångsidigare. Bidrag beviljas dock inte om stöd enligt lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden kan beviljas för projektet.

Utvecklingsområdesfonden Ab (KERA) kan bevilja sådana företag som hör till dess verksamhetsdistrikt lån för investeringar i anläggningstillgångar och för driftskapital. KERA kan dessutom ställa proprieborgen som säkerhet för dessa lån. KERA stöder delvis samma näringsgrenar som lagen om främjande av

näringsverksamhet i liten skala på landsbygden omfattar.

Lagen om räntestödslån för lagerutrymmen för lantbruksprodukter (19/77) överlappar som stödform lagen om gårdsbruksenheter i de fall då det är fråga om byggande av sädestorkar och lagerutrymmen för produkter på gårdsbruksenheterna. Beviljandet av lån enligt denna lag upphörde praktiskt taget 1988.

År 1976 gavs en lag om räntestödslån för fiskerinäringen (1/76) och motsvarande förordning (263/76). Genom denna lag upphävdes lagen om stöd för utövande av fiskerinäring (557/69) och med stöd av den utfärdade författningar. Bestämmelser om räntegottgörelse för räntestödslån för fiskerinäringen och lånens maximibelopp har utfärdats genom statsrådets beslut. Från ingången av 1987 har fiskerinäringens investeringar understötts även genom lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden.

Från 1982 har i statsbudgeten upptagits ett anslag enligt prövning för stödande av unga odlare. Inom ramen för statsbudgeten och på de grunder statsrådet närmare bestämmer kan till unga odlare betalas särskilt startstöd för de kostnader som föranleds av att odlaren börjar bedriva lantbruk på sin första gårdsbruksenhet. Startstödssystemet infördes 1982 i norra Finland och i specialområdeskommuner i det övriga landet. I enlighet med lantbruksin-komstavtalet har stöd kunnat betalas i hela landet från mitten av 1983. Om stödet bestäms för närvarande i statsrådets beslut om startstöd till unga odlare (283/89).

Enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut om energiunderstöd till gårdsbruksfastigheter (963/81) har från 1981 understöd beviljats gårdsbruksenheter på vilka man övergår till ett uppvärmningssystem som baserar sig på användning av inhemskt bränsle eller förnyar ett sådant uppvärmningssystem. Genom jord- och skogsbruksministeriets beslut om understöd för växthusodlingars energiinvesteringar (48/81) understöds växthusföretags värmehushållningsinvesteringar.

Av de anslag för främjande av virkesproduktionen i enskilda skogar som årligen upptas i statsbudgeten anvisas understöd, lån och förhandsfinansiering för skogsförbättringsarbete på de grunder som stadgas i skogsförbättringslagen (140/87).

Med stöd av lagen om statens deltagande i kostnaderna för vissa jord- och vattenbygg-

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1.1. Landsbygdsnäringslag

1 kap. Allmänna stadganden

1 §. *Mål.* Enligt förslaget är syftet med landsbygdsnäringslagen att förbättra gårdsbrukets struktur och verksamhetsbetingelser samt att främja näringsverksamheten på landsbygden och göra den mångsidigare. Utöver denna allmänna definition, som ingår i 1 mom., föreslås dessutom i paragrafens 2 mom. stadgat om de faktorer som särskilt skall uppmärksammas då lagen verkställs. Lagens syften motiveras närmare i punkt 1.2. i den allmänna motiveringen.

2 §. *Medel.* Det föreslås att i paragrafen nämns de medel som kan användas för uppnående av lagens mål. Avsikten är att fyra former av finansieringsstöd skall tas in i landsbygdsnäringslagen:

- 1) lån som beviljas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel,
- 2) räntestödslån som beviljas av penninginrättningarnas medel,
- 3) understöd som beviljas av statens medel, samt
- 4) ett statsgarantisystem.

Ytterligare kan närmast olika jorddispositionsåtgärder, som överensstämmer med målen i lagförslagets 1 §, komma i fråga. Med undantag av statsgarantin motsvarar de föreslagna stödformerna de stödåtgärder som nämns i lagen om gårdsbruksenheter och lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden.

Enligt 56 § lagen om gårdsbruksenheter får den del av ett lån som överstiger det belopp en kreditinrättning enligt sina egna stadgar eller direktiv kan ge på basis av den egendom som utgör säkerhet för lånet, då fråga inte är om lån som beviljas sammanslutningar, genom jordbruksstyrelsens beslut lämnas på statens ansvar. I praktiken har detta stadgande tillämpats endast på lån som beviljas av statens medel. Avsikten är att endast statslån skall

kunna lämnas på statens ansvar också i fortsättningen. Enligt den föreslagna landsbygdsnäringslagen kan däremot för statens räkning ställas proprieborgen som säkerhet för räntestödslån och lån med normal ränta som beviljas av kreditinrättningars medel. Om statsborgen stadgas närmare i 7 kap.

3 §. *Lagens tillämpningsområde.* Enligt förslaget kan stöd beviljas för gårdsbruk samt annan småföretagarverksamhet på landsbygden som bedrivs antingen särskilt för sig eller vid sidan av gårdsbruket. Lagen skall även gälla anskaffning av bostadslägenheter. Renhushållningen faller inte lagens tillämpningsområde. För närvarande kan renhushållning som bedrivs vid sidan av egentligt gårdsbruk understödjas med stöd av lagen om gårdsbruksenheter. Avsikten är att renhushållningen huvudsakligen skall understödjas inom ramen för renhushållningslagen och naturnäringslagen.

4 §. *Definitioner.* Det föreslås att definitioner på begrepp som är av central betydelse med tanke på tillämpningen av den föreslagna lagen tas in i denna paragraf.

Med *gårdsbruksenhet* avses ett gårdsbrukskomplex som består av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar. Gårdsbruksenheten kan omfatta både åker som besitts på grundvalen av äganderätt och åker som besitts på grundvalen av arrenderätt. T.ex. då lån för anskaffning av en gårdsbruksenhet beviljas skall utöver de åkrar som sökanden redan äger även sådana åkrar kunna beaktas som han besitter på grundvalen av ett långfristigt arrendeavtal. I vissa fall kan det likaså vara ändamålsenligt att uppföra en produktionsbyggnad på arrendejord. Att det är fråga om byggande på arrendejord skall härvid inte få utgöra något hinder för beviljande av stöd.

I 2 mom. skall stadgas om jämställande av besittning på basis av ett långvarigt arrendeavtal med ägande. Om arrendeavtalets kortaste giltighetstid föreslås bli stadgat genom förordning. Avsikten är att sådana åkerområden som besitts på grundvalen av ett skriftligt arrendeavtal skall anses höra till gårdsbruksenheten.

skall jämställas personer som lever i äktenskapsliknande förhållanden.

6 §. *Boende.* Enligt 4 § lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden förutsätter beviljande av finansieringsstöd att företagaren och majoriteten av samfundets delägare eller medlemmar bor på den plats där företaget är beläget eller i dess närhet. För gårdsbruksenheteras del ingår ett stadgande om motsvarande krav i 3 § förordningen om gårdsbruksenheter. Enligt detta lagrum är en förutsättning för erhållande av förmåner som avses i lagen om gårdsbruksenheter att personen i fråga bor på gårdsbruksenheten. Av särskilda skäl kan det godkännas att personen i fråga bor i gårdsbruksenhetens omedelbara närhet. Ett undantag utgör grundförbättring och täckdikning. För dessa åtgärder kan stöd beviljas om personen bor på ett sådant avstånd från gårdsbruksenheten att han bör anses ha förutsättningar att själv bruka den.

I enlighet med den princip som omfattas i lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden föreslås i paragrafens 1 mom. stadgat att företagaren skall bo på den plats där företaget är beläget eller i dess närhet. Avståndet mellan boplatsen och den plats där företaget är beläget skall dock alltid vara ändamålsenligt med hänsyn till lägenheten eller företaget.

Med den plats där företaget är beläget avses för gårdsbruksenheteras del gårdsbruksenhetens driftscentrum och för andra företags del det område inom vilket företaget huvudsakligen bedriver sin verksamhet. Tillfällig bortavaro skall inte utgöra något hinder för beviljande av stöd. Om det krav som gäller boende då lägenheten ägs av flera än en fysisk person stadgas enligt paragrafens 2 mom. genom förordning. Avsikten är att alla understödsgare härvid inte skall behöva uppfylla de krav som gäller boende.

Huvudregeln är att företagaren bor på den plats där företaget är beläget och att det endast i undantagsfall skall vara tillåtet att bo på någon annan plats. Avsikten är att genom förordning skall stadgas att det endast av särskilda skäl skall vara tillåtet att bo på över två kilometers avstånd från den plats där företaget är beläget när det gäller egentligt jordbruk och på över 12 kilometers avstånd när det gäller annan företagsverksamhet som skall stödas förutsatt att boplatsen ligger utanför det planområde som avses i 11 § 1 mom.

Genom förordning skall även stadgas om när bortavaro från den plats där företaget är beläget betraktas som tillfällig. Som tillfällig bortavaro skall betraktas bl.a. bortavaro med anledning av studier, sjukdom eller värnplikt.

7 §. *Ekonomiska förutsättningar.* I paragrafen stadgas om de ekonomiska förutsättningarna för beviljande av stöd. En förutsättning för att ett företag skall omfattas av stöden är att det anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet och att beviljandet av stöd kan anses ändamålsenligt med beaktande av de mål som nämns i 1 §.

Avsikten är att verksamhetsresultatet och verksamhetsförutsättningarna för gårdsbrukets del i första hand skall bedömas med hjälp av likviditetskalkyler. Lån bör inte beviljas om sökanden med beaktande av utgifterna för skötseln av skulder och de inkomster som kan användas för dessa utgifter inte kan anses klara utgifterna för skötseln av lånet. Vid bedömningen av verksamhetens lönsamhet kan utöver likviditetskalkyler användas även andra lämpliga bedömningsmetoder.

För bostadslån och investeringar i syfte att förbättra arbetsmiljön förutsätts inte någon egentlig bedömning av företagsverksamhetens lönsamhet. Också för dessa investeringars del bör sökanden dock med hjälp av en likviditetskalkyl eller på något annat sätt påvisa att han har förutsättningar att klara de kostnader projektet medför.

8 §. *Personliga förutsättningar.* Enligt paragrafens 1 mom. kan i regel endast den som helt eller delvis får sin utkomst av näringsverksamhet enligt landsbygdsnäringslagen bli delaktig av åtgärderna enligt nämnda lag. En förutsättning för beviljande av stöd är dessutom att personen, med beaktande av ålder, ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom. Enligt förslaget skall stöd sålunda kunna beviljas t.ex. endast sådana personer som har fått tillräcklig yrkesutbildning eller som erfarenheten har givit tillräcklig yrkesskicklighet så att de kan bedriva den företagsverksamhet som skall stödas eller som annars kan anses ha förmåga att bedriva företagsverksamheten i fråga.

Enligt paragrafens 2 mom. skall lån för andra än i 23 och 24 §§ landsbygdsnäringslagen nämnda ändamål inte få beviljas personer som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad skall dock inte beviljas en

2 kap. Begränsningar i tillämpningsområdet

11 §. Tillämpning på planområden. Enligt 6 § lagen om gårdsbruksenheter tillämpas den nämnda lagen inte på ett område, för vilket stadsplan gäller eller vilket för uppgörande av stadsplan är belagt med byggnadsförbud, eller vilket i byggnadsplan eller strandplan eller fastställd generalplan anvisats för annat än jord- och skogsbruksändamål. I 3 § lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden igen stadgas att finansieringsunderstöd inte, med undantag för finansieringsunderstöd för trädgårds- och plantskoleodling, påsldjursuppfödning, fiskodling och annat specialjordbruk, beviljas på tätorter med över 500 invånare.

Eftersom finansieringen enligt landsbygdsnäringslagen närmast omfattar finansieringsstöd till landsbygden föreslås att stöd enligt den nämnda lagen i regel inte skall beviljas i områden med gällande stadsplan eller i områden som i byggnadsplanen har anvisats för annat ändamål än jord- och skogsbruk. I områden med gällande strandplan skall stöd däremot kunna beviljas, om sådan näringsverksamhet som stödet avser är tillåten i området enligt planen.

I paragrafens 2 mom. föreslås stadgat att förmåner enligt landsbygdsnäringslagen i de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer även kan ges i områden som avses i 1 mom., om det inte medför betydande olägenheter för genomförandet av planen. Undantagsstadgandet behövs t.ex. i sådana fall då en gårdsbruksenhets driftscentrum ligger inom ett planområde och åkrarna utanför det. I dylika fall är det ändamålsenligt att företagsverksamheten får stöd enligt landsbygdsnäringslagen. Ett sådant förfarande motsvarar också principerna vid tillämpningen av den gällande lagen om gårdsbruksenheter. Utlåtande av kommunstyrelsen bör alltid begäras i saken.

12 §. Splittring. I 4 och 5 §§ lagen om gårdsbruksenheter ingår stadganden om när en gårdsbruksenhet betraktas som splittrad och sålunda inte kan omfattas av förmåner enligt lagen om gårdsbruksenheter. Det föreslås att motsvarande stadganden tas in också i landsbygdsnäringslagen. Stadgandena har dock förmildrats till vissa delar. Huvudregeln för beviljande av stöd är enligt 1 mom. att det gårdsbrukskomplex som företaget utgör inte genom sökandens eller hans föräldrars försorg

har splittrats på ett ofördelaktigt sätt under en tid av 10 år innan stödet beviljas.

I paragrafens 2 mom. föreslås de fall bli nämnda då splittringen inte skall anses ha skett på ett ofördelaktigt sett med tanke på lagen i fråga.

Lagtekniskt är det dock svårt att exakt definiera en splittring, eftersom den i praktiken kan ha många former och förändras hela tiden. Därför måste föreskrifter och anvisningar som gäller splittring och som är exaktare än lag och förordning kunna meddelas genom administrativa föreskrifter.

Vid sidan av erhållandet av förmåner enligt landsbygdsnäringslagen inverkar splittringen också på odlarnas möjligheter att få avträdelse- eller generationsväxlingspension. Med tanke på lantbruksföretagarnas rättssäkerhet är det därför nödvändigt att de kan få förhandsbesked om huruvida en planerad åtgärd innebär att gårdsbruksenheten splittras.

Det är skäl att uppgiften att ge en exaktare definition på splittring än den som ges i lag eller förordning samt att meddela ett bindande förhandsbesked i ett ärende som gäller splittring delegeras till jordbruksstyrelsen och, inom de gränser som jordbruksstyrelsen bestämmer, till landsbygdsdistrikten. Delegeringen är också beroende av till vilken myndighets befogenhet uppsägningen av redan existerande lån och försäljningsprisfördringar hör eller kommer att höra.

13 §. Företagets storlek. Paragrafen innehåller ett stadgande om hur stora företag inom lagens tillämpningsområde som kan stödas. När det gäller en gårdsbruksenhet föreslås att det största företag som kan få stöd i regel skall vara en familjebrukningsenhet på samma sätt som enligt lagen om gårdsbruksenheter. En sålunda definierad maximistorlek skall även gälla de sammanslutningar som avses i lagens 5 §. För det egentliga jordbrukets del innebär detta att arbetet på gårdsbruksenheten bör kunna skötas med en arbetskraft som motsvarar högst tre årsarbetsplatser. Sagda begränsning angående företagets storlek gäller inte specialjordbruk. När det gäller småföretagarverksamhet på landsbygden skulle företaget högst få vara så stort som nämns i 4 § 4 punkten. I paragrafen föreslås dessutom stadgat att utöver arbetskraftens storlek även omsättningen skall beaktas då företagsverksamhetens största omfattning uppskattas. Även om ett företag med hänsyn till arbetskraftens stor-

Nr 1304

Lag om ändring av lagen om avträdelsepension

Given i Helsingfors den 28 december 1990

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/74) 1 § 2 mom., 1 a §, 2 § 4 punkten, 3 §, 6 § 1 mom. 2 punkten b-underpunkten och 3 punkten samt 2 mom. 2 punkten, 6 b § 1 mom., 7 och 12 a §§, 14 § 1 mom., 15 § 1 och 2 mom., 16 § 2 och 3 mom. samt 23 § 1 och 2 mom.,

av dessa lagrum 1 § 2 mom., 3 §, 6 § 1 mom. 2 punkten b-underpunkten och 3 punkten, 6 b § 1 mom., 15 § 1 mom. och 16 § 2 mom. sådana de lyder i lag av den 31 december 1985 (1087/85), 1 a § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 30 december 1980 och den 25 januari 1984 (1037/80 och 98/84), 2 § 4 punkten sådan den lyder i lag av den 25 november 1988 (998/88), 6 § 2 mom. 2 punkten, 12 a § och 16 § 3 mom. sådana de lyder i lag av den 11 juli 1986 (565/86), 7 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 31 december 1985 och den 11 juli 1986 samt 15 § 2 mom. och 23 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag av den 31 december 1987 (1316/87), samt

fogas till 23 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 31 december 1985 och den 31 december 1987, ett nytt 2 mom., varvid det ändrade 2 mom. samt de nuvarande 3 och 4 mom. blir 3—5 mom., som följer:

1 §

Avträdelse anses ha skett för förbättrande av jordbrukets struktur, om den främjar bildandet av fortbeståndsdugliga brukningsenheter eller om åker som en följd av avträdelsern utgår ur jordbruksproduktionen.

ningar för fortgående lönsam verksamhet på enheten.

2 §

Förutsättning för erhållande av pension är:

4) att avträdelsern har skett efter 1973 men före 1993.

1 a §

En brukningsenhet betraktas som fortbeståndsduglig, om den enligt 7 § landsbygdsnäringslagen (1295/90) har ekonomiska förutsätt-

3 §

Avträda ren har inte rätt till avträdelsepension, om han eller hans make har beviljats generationsväxlingspension enligt 6 a § lagen

Regeringens proposition 144/90
Jord- och skogsbruksutsk. bet. 18/90
Stora utsk. bet. 209/90

om pension för lantbruksföretagare (219/74) eller enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90) eller har en ansökan om generationsväxlingspension anhängig.

6 §

Brukningens ägare anses ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som avses i denna lag, om han överlåter sin brukningsenhet

2) till enskild odlare som tillskottsområde eller till dennes make som ett lämpligt tillskottsområde till odlarens brukningsenhet, under förutsättning

b) att brukningsenheten inte redan tidigare är eller på grund av förvärvet av tillskottsområdet blir större än maximistorleken enligt 13 § landsbygdsnäringslagen;

3) till den blivande övertagaren av gårdsbruket som tillskottsområde till en brukningsenhet som är i dennes föräldrars eller den ena förälderns ägo, om övertagaren kan få markköpslån enligt landsbygdsnäringslagen för förvärv av enheten i fråga enligt vad som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen;

Ägaren av brukningsenheten anses likaså ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som åsyftas i denna lag, om han

2) förbinder sig att inom tre år efter det förbindelsen avgavs på sin lägenhet beskoga en åker eller en i förbindelsen bestämd del därav (*beskogningsförbindelse*), överlåter annan än i beskogningsförbindelsen nämnd åker till en i 1 mom. 1—4 punkten nämnd överlåtelseägare samt avger i 1 punkten nämnd försäljningsbegränsningsförbindelse angående den skogsmark och det impediment som han förbehållit sig av sin lägenhet, eller

6 b §

Med enskild odlare avses i denna lag en odlare som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och motsvarar i 8 § 2 och 3 mom. landsbygdsnäringslagen angivna personliga förutsättningar för stöd. Dessutom krävs det att odlaren, då han anskaffar tillskottsområdet till sin brukningsenhet, har bosatt sig stadigvarande på enheten eller på ändamålsenligt avstånd

därifrån. Vad som är ett ändamålsenligt avstånd bedöms enligt vad som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen.

7 §

Då denna lag tillämpas, anses avträdelse ha skett vid den tidpunkt då överlåtelsehandlingen har undertecknats eller då beskogningsförbindelsen eller förbindelsen om nedläggning av lantbruksproduktion har tillställts lantbrukssekreteraren eller landsbygdsdistriktet.

Rätt till avträdelsepension föreligger inte, om den brukningsenhet som är föremål för avträdelsen under de tre senaste åren före denna har splittrats så att brukningsenhetens ägare inte med beaktande av 12 § landsbygdsnäringslagen kunde få stöd enligt nämnda lag.

12 a §

Överlåts en fortbeståndsduglig brukningsenhet, som berörs av en förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion, sedan sex år har förflutit från att pensionen började, i sin helhet till en person som uppfyller kraven på övertagare enligt 10 § lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare, och ingår övertagaren en förbindelse för brukningsenheten som motsvarar den förbindelse som avses i 10 § 1 mom. 3 punkten i samma lag, kan utbetalningen av avträdelsepensionen fortgå. På den som ingår förbindelsen skall i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas om övertagare i 31, 32 och 34 §§ lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare.

Vid beräkning av kapitalvärdet av den avträdelsepension som enligt 32 § lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare skall uppbäras av den i 1 mom. nämnda övertagaren beaktas den avträdelsepension som betalas efter den i 1 mom. angivna överlåtelsen. Grunderna för beräkning av detta kapitalvärde fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

14 §

Verkställigheten av denna lag handhas av jordbruksstyrelsen, landsbygdsdistriktet och kommunernas lantbrukssekreterare samt lantbruksföretagarnas pensionsantalt, om vilken stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare och som nedan benämns pensionsanstalten. Finns det ingen lantbrukssekreterare i kommunen, sköts de uppgifter som enligt den-

na lag hör till honom av lantbruksnämnden eller motsvarande organ eller av någon annan myndighet. Vad denna lag stadgar om lantbrukssekreterare gäller på motsvarande sätt nämnda myndighet.

-----

15 §

Lantbrukssekreterarna skall till pensionsanstalten avge utlåtande om de i 1 § 2 mom., 1 a, 6, 6 a och 6 b §§ samt 7 § 2 mom. nämnda förutsättningarna för avträdelsepension finns eller inte. Utlåtandet skall dock i de fall jordbruksstyrelsen bestämmer ges av landsbygdsdistriktet.

Anser pensionsanstalten att lantbrukssekreteraren eller landsbygdsdistriktet i sitt utlåtande om de i 1 mom. nämnda förutsättningarna för pension uppenbart har tillämpat lagen fel eller att det är tydligt att saken beror av tolkning, skall pensionsanstalten underställa landsbygdsdistriktet lantbrukssekreterarens utlåtande om pensionsansökan eller underställa jordbruksstyrelsen landsbygdsdistriktets utlåtande.

-----

16 §

Pensionsanstalten, pensionsnämnden och försäkringsdomstolen har inte rätt att i sina beslut avvika från lantbrukssekreterarens, landsbygdsdistriktets eller jordbruksstyrelsens utlåtande till den del detta gäller i 1 § 2 mom. och 1 a, 6, 6 a och 6 b §§ samt i 7 § 2 mom. angivna förutsättningar för pension.

Landsbygdsdistrikten och lantbrukssekreterarna skall utöver pensionsanstalten se till att en avträdelsepensionstagare enligt denna lag

avstår från att bedriva jordbruk och att de i 6 § 2 mom. och 12 a § 1 mom. nämnda förbindelserna uppfylls.

23 §

I ett avgörande, som ingår i lantbrukssekreterarens och landsbygdsdistriktets utlåtande och enligt vilket i 16 § 2 mom. nämnda förutsättningar för avträdelsepension inte föreligger, får ändring sökas genom besvär hos jordbruksstyrelsen inom 30 dagar från delfäendet. Besvärsskriften kan inom utsatt tid även tillställas lantbrukssekreteraren eller, då det är fråga om landsbygdsdistriktets beslut, även landsbygdsdistriktet. Lantbrukssekreteraren och landsbygdsdistriktet skall härvid tillställa jordbruksstyrelsen besvärsskriften samt sitt utlåtande.

Ändring i beslut som jordbruksstyrelsen har meddelat i ett ärende som avses i 1 mom. söks enligt lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (154/50).

I andra avgöranden av lantbrukssekreteraren, landsbygdsdistriktet eller jordbruksstyrelsen än de som nämns i 1 och 2 mom. och som har fattats med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lagen tillämpas om avträdelsen sker efter ikraftträdandet. Stadgandena i 12 a § tillämpas dock även på de fall i vilka avträdelsen har skett före 1991. Vid ansökan om villkorlig pension enligt 17 § 1 mom. tillämpas denna lag, om beslut enligt det nämnda lagrummet meddelas efter ikraftträdandet och ansökan om pension har gjorts och den handling som avses i lagrummet har undertecknats före 1993.

Helsingfors den 28 december 1990

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Toivo T. Pohjala*

Nr 1306

Förordning om ändring av förordningen om avträdelsepension

Given i Helsingfors den 28 december 1990

På föredragning av jord- och skogsbruksministern *upphävs* i förordningen den 29 mars 1974 om avträdelsepension (258/74) 1 a—1 c och 19 §§, dessa lagrum sådana de lyder, 1 a och 19 §§ i förordning av den 31 december 1985 (1090/85) samt 1 b och 1 c §§ i förordning av den 30 december 1980 (1038/80), samt *ändras* 3, 6 och 10 §§, 12 § 2 mom. samt 13, 16 och 21 §§, av dessa lagrum 3 § sådan den lyder i förordning av den 28 april 1989 (361/89), 6 § sådan den lyder ändrad genom förordning av den 21 maj 1976 (416/76) och nämnda förordning av den 31 december 1985, 10 § och 12 § 2 mom. sådana de lyder i förordning av den 22 augusti 1986 (628/86) samt 13 § sådan den lyder i förordning av den 4 januari 1980 (7/80), som följer:

3 §

Överläts en brukningsenhet eller dess åkrar till någon som avses i 6 § 1 mom. 2 eller 3 punkten lagen om avträdelsepension, anses avträdelse ha skett enligt 1 § 2 mom. lagen om avträdelsepension för förbättrande av lantbrukets struktur, om det område som överläts även till sitt läge är sådant att förvärvaren på de villkor som stadgas i 18 § landsbygdsnäringsförordningen kunde beviljas markköpslån för anskaffning av området.

6 §

Ansökan om avträdelsepension skall tillställas lantbrukssekreteraren i den kommun där den brukningsenhet finns som avträdelseåtgärderna gäller. Pensionsansökan anses också ha blivit anhängiggjord inom den tid som stadgas i lagen om avträdelsepension, om den inom nämnda tid har inlämnats eller anlänt per post till det landsbygdsdistrikt inom vilket den brukningsenhet finns som avträdelseåtgärderna gäller eller till lantbruksföretagarnas pensionsanstalt eller dess befullmäktigade ombud. Har

ansökan tillställts landsbygdsdistriktet, pensionsanstalten eller dess ombud, skall den utan dröjsmål överföras till behörig lantbrukssekreterare. Vad denna förordning stadgar om lantbrukssekreterare gäller på motsvarande sätt den myndighet som avses i 14 § 1 mom. lagen om avträdelsepension, om kommunen inte har någon lantbrukssekreterare.

Lantbrukssekreteraren skall sända ansökningshandlingarna jämte utlåtande om förutsättningarna för avträdelsepension till lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. I de i 15 § 1 mom. lagen om avträdelsepension nämnda fall i vilka utlåtandet skall avges av landsbygdsdistriktet skall lantbrukssekreteraren dock tillställa landsbygdsdistriktet ansökningshandlingarna jämte utlåtanden.

Om inte sökanden inom en honom förelagd skälig tid lämnar in av lantbrukssekreteraren, landsbygdsdistriktet, jordbruksstyrelsen eller lantbruksföretagarnas pensionsanstalt begärda tilläggsuppgifter för avgörande av ansökan, anses ansökningshandlingarna ha blivit anhängiggjord när uppgifterna har tillställts den som begärt dem.

10 §

Börjar en pensionstagare bedriva jordbruksproduktion i större omfattning än som anges i 6 a § 1 mom. lagen om avträdelsepension, eller överläts från brukningsenheten mark, om vilken gäller någon förbindelse enligt 6 § 2 mom. lagen om avträdelsepension, skall pensionstagaren utan dröjsmål anmäla detta till lantbrukssekreteraren, landsbygdsdistriktet eller lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

12 §

En överlåtelsehandling, beskoagningsförbindelse eller förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion, som ligger till grund för avträdelsepension, eller en officiellt styrkt avskrift därav eller ett meddelande som avses i 1 mom. anses ha tillställts pensionsanstalten enligt 17 § 1 mom. lagen om avträdelsepension även när handlingen inom nämnda tid har lämnats till lantbrukssekreteraren, landsbygdsdistriktet eller ett av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt befullmäktigat ombud.

13 §

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt skall efter att ha erhållit behövliga utlåtanden och utredningar utan dröjsmål avgöra pensionsansökan. Beslutet skall postas till den som saken gäller under den adress som han har uppgett

eller bevisligen delges honom. Underrättelse om beslutet skall tillställas jordbruksstyrelsen och landsbygdsdistriktet, om dessa har handlagt ärendet, samt lantbrukssekreteraren.

16 §

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, landsbygdsdistriktet och lantbrukssekreteraren kan vid behov av pensionstagaren begära upplysningar av vilka framgår om han fortfarande uppfyller villkoren för pensionen. Har pensionstagaren inte inom en honom förelagd skälig tid lämnat upplysningarna, kan lantbruksföretagarnas pensionsanstalt besluta att pensionsbetalningen skall inställas tills uppgifterna har givits.

21 §

Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna förordning meddelas vid behov av jordbruksstyrelsen till den del det är fråga om uppgifter som hör till lantbrukssekreterarna och landsbygdsdistrikten.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1991.

Förordningen tillämpas om avträdelse sker eller, då pensionen grundar sig på ett villkorligt beslut som avses i 17 § 1 mom. lagen om avträdelsepension, nämnda beslut meddelas den 1 januari 1991 eller därefter.

Helsingfors den 28 december 1990

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Toivo T. Pohjala*

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om avträdelsepension

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att avträdelsepensionssystemets giltighetstid förlängs med två år, så att det gäller avträdelser som sker senast 1992. Samtidigt föreslås det att i lagen om avträdelsepension görs de ändringar som föranleds av revideringen av lagstiftningen om gårdsbruksenheter. På samma sätt som i förslaget till lag om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare föreslås det att uppgiften att avge utlåtanden om lantbruksmässiga

förutsättningar för pension överförs på lantbrukssekreterarna. Dessutom föreslås en ändring av stadgandena angående förutsättningarna för avträdelsepension som grundar sig på beskogning.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av 1991. De nya stadgandena i lagen om avträdelsepension skall tillämpas på avträdelser som sker under åren 1991—92.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Förlängning av systemet

Lagen om avträdelsepension (16/74) stiftades ursprungligen att gälla avträdelser som sker åren 1974—76. Systemet har senare förlängts i fyra repriser. Senast förlängdes avträdelsepensionssystemet genom en lag av en 25 november 1988 (998/88) som gäller avträdelser som sker åren 1989—90.

Målet med avträdelsepensionssystemet har från första början varit en förbättrad lantbruksstruktur och en minskad lantbruksproduktion. En förbättrad lantbruksstruktur försöker man uppnå genom avträdelsepension som baserar sig på överlåtelse av tillskottsområden. En minskad lantbruksproduktion är målet för avträdelsepension som baserar sig på beskogning. Under de senaste åren har målet att minska lantbruksproduktionen blivit det centrala. För att uppnå detta mål utökades avträdelsetsätten, genom en lag som trädde i

kraft den 1 augusti 1986 (565/86), med möjligheten att avstå från lantbruk genom en förbindelse att lämna jorden ouppodlad utan beskogningsförpliktelser.

Till utgången av 1989 har 14 670 lägenheter varit föremål för avträdelse och 113 057 hektar åker och 418 882 hektar skog har införlivats med systemet.

Av åkerarealen har 7 464 hektar beskogats och 41 459 hektar har överlåtits att användas som tillskottsområden. Genom förbindelser att lämna jord ouppodlad har sedan lagändringen trädde i kraft, dvs. räknat från ingången av augusti 1986 till utgången av 1989, 64 134 hektar åker utgått ur produktionen.

Vid avträdelser som skedde före 1986 deltog avträdelsepensionstagarna i kostnaderna för systemet genom att betala försäkringsavgiften som en engångsavgift i samband med avträdelser. Därefter har staten svarat för kostnaderna för avträdelsepensionssystemet i sin helhet.

Speciellt med tanke på målet att minska lantbruksproduktionen är det fortfarande lantbrukspolitiskt motiverat att förlänga avträdel-

sepensionssystemet. Därför föreslås det att giltighetstiden för lagen om avträdelsepension skall förlängas med ytterligare två år.

Samtidigt föreslås att förutsättningarna för erhållande av avträdelsepension som grundar sig på beskogning lindras. I gällande lag om avträdelsepension har beskogningen begränsats sålunda, att endast sådan åker kan beskogas som kan tas ur lantbruksproduktionen utan att detta är till väsentlig nackdel för utvecklandet av brukningsenheter på orten. Då det lantbrukspolitiskt sett vore motiverat att få mera åkerareal beskogad än vad som nu är fallet, föreslås att den nämnda begränsning som uppställts för beskogning slopas i lagen om avträdelsepension.

1.2. Ändringar som beror på revideringen av lagstiftningen om gårdsbruksheter

I lagen om avträdelsepension hänvisas till lagstiftningen om gårdsbruksheter, bl.a. i stadgandena om gårdsbrukshetens fortbeståndsduglighet, storleken på familjejordbruk och splittring. Det föreslås att hänvisningarna till lagen om gårdsbruksheter (188/77) skall ersättas med hänvisningar till motsvarande stadganden i landsbygdsnäringslagen. Till dessa delar hänförs sig förslagen till regeringens proposition med förslag till landsbygdsnäringslag (reg.prop. 66/90 rd.).

1.3. Beslutanderätten i lantbruksfrågor

Beslutanderätten i avträdelsepensionsärenden har delats upp mellan lantbruksmyndigheterna och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Enligt gällande lag sänder lantbruksnämnden pensionsansökan jämte utlåtanden till lantbruksdistriktet. Lantbruksdistriktet avger sitt utlåtande, som är bindande för pensionsanstalten, om de lantbruksmässiga förutsättningarna för pension. Pensionsanstalten skall underställa ärendet jordbruksstyrelsens avgörande, om lantbruksdistriktet uppenbart har tillämpat lagen felaktigt eller saken klart lämnar rum för tolkning.

Avsikten har varit att överföra beslutanderätten inom lantbruksadministrationen på kommunalnivå. I likhet med förslaget till lag om generationsväxlingspension (reg.prop. /90 rd.) föreslås även i fråga om avträdelse-

pensionsärenden att lantbrukssekreteraren eller motsvarande annan kommunalmyndighet, om en lantbrukssekreterare inte finns, skall avge för pensionsanstalten bindande utlåtanden om de lantbruksmässiga förutsättningarna för pension. Efter detta skall ansökan komma direkt till pensionsanstalten för behandling. Avsikten med ändringen är att förenkla verkställandet av systemet. Jordbruksstyrelsen skall emellertid ha rätt att avgöra vilka ärenden som alljämt förutsätter landsbygdsdistriktets utlåtande. På detta sätt kan lantbrukssekreterarna stegvis få en mera omfattande beslutanderätt när det gäller utlåtanden om avträdelsepension. Det föreslås att pensionsanstaltens skyldighet att underställa en fråga, som är uppenbart lagstridig eller som klart är en tolkningsfråga, bibehålls även i fortsättningen.

1.4. Ändringar förorsakade av förslaget till lag om generationsväxlingspension

Övriga föreslagna ändringar, som till sin karaktär är tekniska, föranleds av regeringens proposition till lag om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare. I samband med att lagen stiftas upphävs de stadganden i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) som gäller generationsväxlingspensionen.

2. Beredningen av ärendet

Propositionen grundar sig på ett betänkande av pensionskommissionen för avträdelsesystemen för lantbruksföretagare (kommittébetänkande 1989:64).

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Följande kostnader uppstår om lagen om avträdelsepension förlängs med två år.

Kostnaderna i kolumn 1 förorsakas av det nuvarande avträdelsepensionssystemet, i kolumn 2 finns de merkostnader som förorsakas av att systemet förlängs med två år, och i kolumn 3 anges det sammanlagda beloppet av dessa kostnader. Kostnaderna har uppskattats enligt nivån år 1990 genom att utnyttja index i enlighet med lagen om pension för arbetstagare (395/61).

År	1 milj. mk	2 milj. mk	3 milj. mk
1991	282	9	291
1992	270	35	305
1993	252	55	307
1994	234	58	292
1995	218	54	272
2000	154	36	190

Staten svarar för kostnaderna för lagen om avträdelsepension. Enligt lantbruksinkomstavtal som ingicks den 28 februari 1990 anses av nämnda kostnader tillsammans med kostnader som generationsväxlingspensioner förorsakar som inkomst som lantbruket får 30 milj. mk under prissättningsåren 1990/91 och 1991/92.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. I 2 mom. stadgas om när en avträdelsepension anses ha skett för förbättrande av jordbrukets struktur. Hänvisande till punkt 1.1. i den allmänna motiveringen föreslås att ur paragrafen utesluts villkoret att avträdelsepension inte får vara till väsentlig nackdel för utvecklandet av brukningsenheterna på orten.

1 a §. 1 paragrafen stadgas när en brukningsenhet anses vara fortbeståndsduglig. Stadgandet skall tillämpas då pensionsansökan görs på basis av överlåtelse av ett tillskottsområde. Den brukningsenhet till vilken tillskottsområdet ansluts måste sedan tidigare vara eller efter överlåtelsen av tillskottsområdet bli fortbeståndsduglig.

Den nuvarande definitionen av begreppet fortbeståndsduglig är bunden till zonindelningen i lagen om gårdsbruksenheter och grundar sig på ett minimiantal åkerhektar och på skogens minimiavkastning. Från dessa gränser kan avvikelser ske under vissa i lag stadgade förutsättningar. Definitionen av begreppet fortbeståndsduglighet, som grundar sig på stela hektargränser, skall enligt förslaget ersättas med en lönsamhetsförutsättning för brukningsenhetens verksamhet. Brukningsenheten skall på motsvarande sätt som i förslaget till landsbygdsnäringslag och förslaget till lag om generationsväxlingspension betraktas som fortbeståndsduglig, om det finns förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet på den.

Lönsamheten skall konstateras genom samma likviditetsuträkning som lagstiftningen om gårdsbruksenheter redan nu förutsätter vid långivning. En lönsamhetsutredning i pensions-

ärenden skall alltid förutsättas fastän lån inte ansöks.

2 §. Med hänvisning till 1.1. punkten i den allmänna motiveringen föreslås det att 4 punkten ändras.

3 §. Med hänvisning till 1.4. punkten i den allmänna motiveringen föreslås det att till paragrafen skall fogas ett omnämnande om generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare. Generationsväxlingspensionen förhindrar erhållande av avträdelsepension.

6 §. Det föreslås att den hänvisning till i lagen om gårdsbruksenheter avsedd storlek på familj jordbruk som finns i 1 mom. 2 punkten b-underpunkten skall ersättas med en hänvisning till motsvarande stadgande i landsbygdsnäringslagen.

I 3 punkten i samma moment stadgas om överlåtelse av tillskottsområde till blivande övertagare av gårdsbruk. Det föreslås att stadganden om den blivande övertagarens rättigheter till markköpslån skall utfärdas genom förordning, som utfärdas med stöd av landsbygdsnäringslagen. Av den anledningen skall hänvisningen till lagen om gårdsbruksenheter ersättas med en hänvisning till vad som med stöd av landsbygdsnäringslagen stadgas angående detta.

I 2 mom. 2 punkten stadgas om avträdelsepension som grunder sig på beskoingsförbindelse. Paragrafen föreslås bli ändrad sålunda, att beskoingsförbindelse kunde ges för allt slags åker på lägenheten. En förutsättning skulle inte längre vara att åker som skall beskosas kan uteslutas ur produktionen utan att detta är till väsentlig nackdel för utvecklandet av brukningsenheterna på orten. Fortsättningsvis skul-

le det vara möjligt att beskoga endast en del av åkern på lägenheten och överlåta den resterande delen till i 6 § 1 mom. 1—4 punkten lagen om avträdelsepension nämnd överlåtelseägare.

6 b §. Paragrafens 1 mom. omfattar en definition av begreppet enskild odlare. Enligt gällande stadgande avses med enskild odlare en odlare som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och som på grund av sina personliga egenskaper kunde beviljas markköpslån med stöd av lagen om gårdsbruksenheter för inköp av tillskottsområde.

Det föreslås att definitionen ändras så, att hänvisningen till lagen om gårdsbruksenheter ersätts med en hänvisning till förutsättningarna för erhållande av stöd om vilka stadgas i 8 § 2 och 3 mom. landsbygdsnäringslagen. I gällande stadgande förutsätts att den enskilda odlaren bosatt sig stadigvarande på enheten eller i dess omedelbara närhet, om inte särskilda skäl för annat föreligger. Enligt förslaget skall förutsättningarna för att avträderen erhåller pension vara att tillskottsområdets överlåtelseägare är bosatt på sin brukningsenhet eller på ändamålsenligt avstånd därifrån. Vad som är ett ändamålsenligt boendeavstånd skall bedömas på det sätt som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen.

7 §. Med hänvisning till 1.3. punkten i den allmänna motiveringen föreslås det att förbindelsen skall tillställas lantbrukssekreteraren i stället för lantbruksnämnden. Samtidigt föreslås det att den andra mottagarens, dvs. lantbruksbyråns, föräldrade benämning rättas till landsbygdsdistrikt.

Hänvisningen i 2 mom. till lagen om gårdsbruksenheter i stadgandet om splittring ersätts med en hänvisning till landsbygdsnäringslagen.

12 a §. I paragrafen stadgas om den situation då en fortbeståndsduglig brukningsenhet som berörs av förbindelse att lämna jorden ouppodlad överlåts till en övertagare sedan sex år har förflutit från det att avträdelsepensionen började. Det föreslås att de ändringar som föranleds av regeringens proposition till lag om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare skall göras i hänvisningsstadgandena. Enligt nämnda proposition skall de stadganden om generationsväxlingspension som ingår i lagen om pension för lantbruksföretagare upphävas och stadganden om generationsväxlingspension skall införas i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare.

Enligt ikraftträdelsestadgandet skall den nya 12 a § tillämpas även i situationer där avträdelserna har skett före år 1991 men överlåtelsen till övertagaren sker efter att lagändringen har trätt i kraft. Sålunda kommer de förutsättningar som gäller enhetens fortbeståndsduglighet och övertagaren att bestämmas enligt de stadganden som är i kraft då överlåtelsen av gårdsbruksenheten till övertagaren sker. De stadganden angående förbindelse om övertagande samt om övertagaren vilka ingår i lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare och till vilka det hänvisas i 12 a § avviker inte innehållsmässigt från motsvarande stadganden som ingick i lagen om pension för lantbruksföretagare.

14 §. Med hänvisning till 1.2. och 1.3. punkten i den allmänna motiveringen föreslås det i 1 mom. om verkställigheten av lagen att lantbruksdistriktens lantbruksbyråer ersätts med landsbygdsdistriktet och att lantbruksnämnderna ersätts med lantbrukssekreterare.

15 §. I enlighet med 1.3. punkten i den allmänna motiveringen skall lantbrukssekreteraren avge utlåtande om de lantbruksmässiga förutsättningarna för pension. Om det i kommunen inte finns en lantbrukssekreterare, avges utlåtandet av motsvarande annan kommunal myndighet. Jordbruksstyrelsen ges emellertid rätt att bestämma vilka ärenden landsbygdsdistriktet fortsättningsvis ger utlåtande om.

I 2 mom., som gäller underställelse, görs de ändringar som föranleds av 1 mom.

16 §. I 2 och 3 mom. i paragrafen görs de ändringar som föranleds av att beslutanderätten överförs från landsbygdsdistriktet till lantbrukssekreterarna. I 2 mom. konstateras även den bindande verkan av lantbrukssekreterarens utlåtande om de lantbruksmässiga förutsättningarna för pension. I 3 mom. ersätts lantbruksnämnden med lantbrukssekreterare som övervakare av att lagens syftemål uppfylls. Samtidigt rättas den föräldrade benämningen lantbruksbyrå till landsbygdsdistrikt.

23 §. I paragrafen om sökande av ändring görs de ändringar som föranleds av överförandet av beslutanderätten till lantbrukssekreterarna. I 1 mom. skulle stadgas om sökande av ändring i lantbrukssekreterarens och landsbygdsdistriktets beslut och i det nya 2 mom. om sökande av ändring i jordbruksstyrelsens beslut. I 3 mom. görs den ändring som

föranleds av tillägget till 2 mom. Samtidigt blir de tidigare 3 och 4 mom. nya 4 och 5 mom.

2. Närmare stadganden och föreskrifter

Genomförandet av de föreslagna ändringarna i lagen om avträdelsepension förutsätter motsvarande ändringar i förordningen om avträdelsepension.

3. Ikraftträdande

Det föreslås att lagen skall träda i kraft vid ingången av 1991. Den skall tillämpas då avträdelse sker 1991 eller 1992 eller då ett i 17 § lagen om avträdelsepension avsett villkorligt beslut ges efter att lagen har trätt i kraft och en i det nämnda lagrummet nämnd handling har undertecknats före 1993. Stadgandena i 12 a § skall emellertid tillämpas då avträdelsen har skett före 1991.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om avträdelsepension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/74) 1 § 2 mom., 1 a §, 2 § 4 punkten, 3 §, 6 § 1 mom. 2 punkten b-underpunkten och 3 punkten samt 2 mom. 2 punkten, 6 b § 1 mom., 7 §, 12 a §, 14 § 1 mom., 15 § 1 och 2 mom., 16 § 2 och 3 mom. samt 23 § 1 och 2 mom.,

av dessa lagrum 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 31 december 1985 (1087/85), 1 a § sådan den lyder ändrad genom lag av den 30 december 1980 och 25 januari 1984 (1037/80 och 98/84), 2 § 4 punkten sådan den lyder i lag av den 25 november 1988 (998/88), 3 §, 6 § 1 mom. 2 punkten b-underpunkten och 3 punkten, 6 b § 1 mom., 15 § 1 mom. och 16 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 31 december 1985, 6 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag av den 11 juli 1986 (565/86), 7 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 31 december 1985 och den 11 juli 1986, 12 a § och 16 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 11 juli 1986 samt 15 § 2 mom. och 23 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag av den 31 december 1987 (1316/87), samt

fogas till 23 § ett nytt 2 mom., varvid det ändrade 2 mom. och de nuvarande 3 och 4 mom. blir 3, 4 och 5 mom., som följer:

1 §

Avträdelse anses ha skett för förbättrande av jordbrukets struktur om den främjar bildandet av fortbeståndsdugliga brukningsenheter eller om åker som en följd av avträdelsen utgår ur jordbruksproduktionen.

1 a §

En brukningsenhet betraktas som fortbeståndsduglig, om den enligt 7 § landsbygdsnäringslagen (/) har ekonomiska förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet.

2 §

Förutsättning för erhållande av pension är:

4) att avträdelsen har skett efter 1973 men före 1993.

3 §

Avträdarken är inte berättigad till avträdelsepension, om han eller hans make har beviljats generationsväxlingspension enligt 6 a § lagen om pension för lantbruksföretagare (219/74) eller enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (/) eller har en ansökan om generationsväxlingspension anhängig.

6 §

Brukningens ägare anses ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som avses i denna lag, om han överlåter sin brukningsenhet

2) till enskild odlare som tillskottsområde eller till dennes make som ett lämpligt tillskottsområde till odlarens brukningsenhet, under förutsättning

b) att brukningsenheten inte redan tidigare är eller på grund av förvärvet av tillskottsområdet blir större än maximistorleken enligt 13 § landsbygdsnäringslagen;

3) till den blivande övertagaren av gårdsbruket som tillskottsområde till en brukningsenhet som är i dennes föräldrars eller den ena förälderns ägo, om övertagaren av gårdsbruket kan få markköpslån enligt landsbygdsnäringslagen för förvärv av lägenheten i fråga i enlighet med vad som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen;

Ägaren av brukningsenheten avses likaså ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som åsyftas i denna lag, om han

2) förbinder sig att inom tre år från det han avgivit förbindelsen på sin lägenhet beskoga en åker eller en i förbindelsen bestämd del därav (*beskogningsförbindelse*), överlåter annan än i beskogningsförbindelsen nämnd åker till i 1 mom. 1—4 punkten nämnd överlåtelseägare samt avger i 1 punkten angiven försäljningsbegränsningsförbindelse angående den skogsmark och det impediment som han förbehållit sig av sin lägenhet; eller

6 b §

Med enskild odlare avses i denna lag en odlare som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och uppfyller i 8 § 2 och 3 mom. landsbygdsnäringslagen angivna personliga förutsättningar för erhållande av stöd. Dessutom krävs det att odlaren, då han anskaffar tillskottsområdet till sin brukningsenhet, har bosatt sig stadigvarande på enheten eller på ändamålsenligt avstånd därifrån. Vad som är ett ändamålsenligt avstånd till boplaten bedöms på det sätt som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen.

7 §

Då denna lag tillämpas anses avträdelse ha skett vid den tidpunkt då överlåtelsehandlingen har undertecknats eller då beskogningsförbindelsen eller förbindelsen om nedläggning av lantbruksproduktion har tillställts lantbrukssekreteraren eller landsbygdsdistriktet.

Rätt till avträdelsepension föreligger inte, om den brukningsenhet som är föremål för avträdelsen under de tre senaste åren före denna har splittrats så att brukningsenhetens ägare inte med beaktande av 12 § landsbygdsnäringslagen kunde få stöd enligt nämnda lag.

12 a §

Överlåts en fortbeståndsduglig brukningsenhet, som berörs av en förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion, sedan sex år har förflutit från att pensionen började, i sin helhet till en person som uppfyller kraven på övertagare enligt 10 § lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare, och ingår övertagaren en förbindelse för brukningsenheten som motsvarar den förbindelse som avses i 10 § 1 mom. 3 punkten i samma lag, kan utbetalningen av avträdelsepensionen fortgå. På den som ingår förbindelsen skall i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas om övertagare i 31, 32 och 34 §§ lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare.

Vid beräkning av kapitalvärdet av den avträdelsepension som enligt 32 § lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare skall uppbäras av den i 1 mom. nämnda övertagaren beaktas den avträdelsepension som betalas efter den i 1 mom. angivna överlåtelsen. Grunderna för beräkning av detta kapitalvärde fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

14 §

Verkställigheten av denna lag handhas av jordbruksstyrelsen, landsbygdsdistriktet, kommunernas lantbrukssekreterare samt lantbruksföretagarnas pensionsantalt, om vilken stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare och som nedan benämns pensionsanstalten. Finns det ingen lantbrukssekreterare i kommunen, handhas de enligt denna lag på honom ankommande uppgifterna av lantbruksnämnden eller motsvarande organ eller annan myndighet. Vad som i denna lag stadgas om lantbrukssekreterare gäller på motsvarande sätt nämnda myndighet.

15 §

Lantbrukssekreterarna skall till pensionsanstalten avge utlåtande om huruvida de i 1 § 2 mom. och 1 a, 6, 6 a och 6 b §§ samt i 7 § 2 mom. nämnda förutsättningarna för avträdelsepension föreligger. Givandet av nämnda utlåtande ankommer emellertid i de fall jordbruksstyrelsen bestämmer på landsbygdsdistriktet.

Anser pensionsanstalten att lantbrukssekreteraren eller landsbygdsdistriktet i sitt utlåtande om de i 1 mom. nämnda förutsättningarna för pension uppenbart har tillämpat lagen fel eller att saken klart är en tolkningsfråga, skall pensionsanstalten underställa landsbygdsdistriktet lantbrukssekreterarens utlåtande om pensionsansökan respektive underställa jordbruksstyrelsen landsbygdsdistriktets utlåtande.

16 §

Pensionsanstalten, pensionsnämnden och försäkringsdomstolen har inte rätt att i sina beslut avvika från lantbrukssekreterarens, landsbygdsdistriktets eller jordbruksstyrelsens utlåtande till den del detta gäller i 1 § 2 mom. och 1 a, 6, 6 a och 6 b §§ samt i 7 § 2 mom. angivna förutsättningar för pension.

Landsbygdsdistrikten och lantbrukssekreterarna skall utöver pensionsanstalten se till att en avträdelsepensionstagare på det sätt som förutsätts i denna lag avstår från att bedriva jordbruk och att de i 6 § 2 mom. och 12 a § 1 mom. nämnda förbindelserna uppfylls.

23 §

I ett avgörande, som ingår i lantbrukssekreterarens och landsbygdsdistriktets utlåtande och enligt vilket i 16 § 2 mom. nämnda förutsättningar för avträdelsepension inte föreligger, får ändring sökas genom besvär hos jordbruksstyrelsen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Besvärsskriften kan inom utsatt tid även tillställas lantbrukssekreteraren eller, då fråga är om landsbygdsdistriktets beslut, även landsbygdsdistriktet. Lantbrukssekreteraren och landsbygdsdistriktet skall härvid tillställa jordbruksstyrelsen besvärsskriften samt sitt utlåtande.

Ändring i beslut som jordbruksstyrelsen utfärdat i ärende som avses i 1 mom. söks i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningärenden (154/50).

I andra än i 1 och 2 mom. nämnda avgöranden av lantbrukssekreteraren, landsbygdsdistriktet eller jordbruksstyrelsen, som har fattats med stöd av denna lag, får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Denna lag tillämpas om avträdelsen sker efter att lagen har trätt i kraft. Stadgandena i 12 a § tillämpas dock även på de fall i vilka avträdelsen har skett före 1991. Vid ansökan om villkorlig pension enligt 17 § 1 mom. tillämpas denna lag, om beslut enligt det nämnda lagrummet ges efter att denna lag har trätt i kraft och ansökan om pension har gjorts och den handling som avses i det nämnda lagrummet har undertecknats före 1993.

Helsingfors den 21 september 1990

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Ole Norrback

Lag

om ändring av lagen om avträdelsepension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 4 januari 1974 om avträdelsepension (16/74) 1 § 2 mom., 1 a §, 2 § 4 punkten, 3 §, 6 § 1 mom. 2 punkten b-underpunkten och 3 punkten samt 2 mom. 2 punkten, 6 b § 1 mom., 7 §, 12 a §, 14 § 1 mom., 15 § 1 och 2 mom., 16 § 2 och 3 mom. samt 23 § 1 och 2 mom.,

av dessa lagrum 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 31 december 1985 (1087/85), 1 a § sådan den lyder ändrad genom lag av den 30 december 1980 och 25 januari 1984 (1037/80 och 98/84), 2 § 4 punkten sådan den lyder i lag av den 25 november 1988 (998/88), 3 §, 6 § 1 mom. 2 punkten b-underpunkten och 3 punkten, 6 b § 1 mom., 15 § 1 mom. och 16 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 31 december 1985, 6 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag av den 11 juli 1986 (565/86), 7 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 31 december 1985 och den 11 juli 1986, 12 a § och 16 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 11 juli 1986 samt 15 § 2 mom. och 23 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag av den 31 december 1987 (1316/87), samt

fogas till 23 § ett nytt 2 mom., varvid det ändrade 2 mom. och de nuvarande 3 och 4 mom. blir 3, 4 och 5 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Avträdelse anses ha skett för förbättrande av jordbrukets struktur, om den främjar bildandet av fortbeståndsdugliga brukningsenheter eller om följden därav är att åker utesluts ur jordbruksproduktionen och detta inte är till väsentlig nackdel för utvecklandet av brukningsenheterna på orten.

Avträdelse anses ha skett för förbättrande av jordbrukets struktur om den främjar bildandet av fortbeståndsdugliga brukningsenheter eller om åker som en följd av avträdelserna utgår ur jordbruksproduktionen.

1 a §

Brukningenshet betraktas som fortbeståndsduglig om den, då den är belägen inom den i 67 § lagen om gårdsbruksenheter (188/77) nämnda första eller andra zonen eller i landskapet Åland, omfattar 5 hektar åker, då den är belägen inom den tredje zonen, 6 hektar åker och då den är belägen inom den fjärde zonen, 8 hektar åker, samt så mycket skogsmark att skogens skatteavkastning vid normal växt är minst 85 kubikmeter per år. Omfattar brukningenshet mindre åker eller skogsmark än vad ovan är sagt, kan åkern och skogsmarken ersätta varandra på det sätt som närmare stadgas genom förordning. Brukningenshet i Enare, Enontekis, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Salla, Savukoski, Sodankylä,

1 a §

En brukningenshet betraktas som fortbeståndsduglig, om den enligt 7 § landsbygdsnärlagslagen (/) har ekonomiska förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Utsjoki, Houtskärs eller Iniö kommun betraktas dock som fortbeståndsduglig, om den omfattar 4 hektar åker.

Därtill skall brukningsenhets byggnader till storlek och skick uppfylla de krav som jordbruksstyrelsen uppställt.

De ovan i 1 mom. nämnda kraven beträffande brukningsenhetens areal kan sänkas, om åkrarnas läge och beskaffenhet, byggnaderna eller övriga produktionsförutsättningar är avsevärt bättre än normalt, om överlåtelseägaren har yrkesutbildning inom lantbruket eller om specialproduktion bedrivs på brukningsenheten. Likaså får kraven beträffande arealerna höjas, om brukningsenhetens produktionsförutsättningar är avsevärt sämre än normalt. Angående förutsättningarna för sänkning och höjning stadgas närmare genom förordning.

2 §

Förutsättning för erhållande av pension är:

4) att avträdelserna har skett efter 1973 men före 1991.

4) att avträdelserna har skett efter 1973 men före 1993.

3 §

Avträdare är inte berättigad till avträdelsepension, om honom eller hans make har beviljats i 6 a § lagen om pension för lantbruksföretagare (219/74) angiven generationsväxlingspension eller om nämnda person har ansökan om generationsväxlingspension anhängig.

3 §

Avträdaren är inte berättigad till avträdelsepension, om han eller hans make har beviljats generationsväxlingspension enligt 6 a § lagen om pension för lantbruksföretagare (219/74) eller enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (/) eller har en ansökan om generationsväxlingspension anhängig.

6 §

Brukningens ägare anses ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som avses i denna lag, om han överlåter sin brukningsenhet

2) till enskild odlare som tillskottsområde eller till dennes make som ett lämpligt tillskottsområde till odlarens brukningsenhet, under förutsättning

b) att brukningsenheten inte redan tidigare är eller på grund av förvärvet av tillskottsområdet blir ett familjejordbruk som är väsentligt större än sådana familjejordbruk som avses i lagen om gårdsbruksenheter;

b) att brukningsenheten inte redan tidigare är eller på grund av förvärvet av tillskottsområdet blir större än maximistorleken enligt 13 § landsbygdsnäringslagen;

Gällande lydelse

3) till den som i enlighet med 52 § 3 mom. första meningen i lagen om gårdsbruksenheter kan få jordinköpslån för förvärv av lägenheten i fråga;

Föreslagen lydelse

3) till den *blivande övertagaren av gårdsbruket som tillskottsområde till en brukningsenhet som är i dennes föräldrars eller den ena förälderns ägo, om övertagaren av gårdsbruket kan få markköpslån enligt landsbygdsnäringslagen för förvärv av lägenheten i fråga i enlighet med vad som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen;*

 Ägaren av brukningsenheten avses likaså ha avstått från att bedriva jordbruk på det sätt som åsyftas i denna lag, om han

2) förbinder sig att inom tre år från det han har avgett förbindelsen, på sin lägenhet beskoga sådan åker som kan tas ur lantbruksproduktionen utan att detta är till väsentlig nackdel för utvecklandet av brukningsenheterna på orten (*beskogningsförbindelse*), överlåter annan åker till *ovan* i 1 mom. 1—4 punkten nämnd överlåtelseägare samt avger i 1 punkten angiven försäljningsbegränsningsförbindelse angående den skogsmark och det impediment som han förbehållit sig av sin lägenhet, eller

2) förbinder sig att inom tre år från det han *avgivit* förbindelsen på sin lägenhet beskoga *en åker eller en i förbindelsen bestämd del därav (beskogningsförbindelse)*, överlåter annan *än i beskogningsförbindelsen nämnd* åker till i 1 mom. 1—4 punkten nämnd överlåtelseägare samt avger i 1 punkten angiven försäljningsbegränsningsförbindelse angående den skogsmark och det impediment som han förbehållit sig av sin lägenhet; eller

6 b §

Med enskild odlare avses i denna lag en odlare, som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och som på grund av sina personliga egenskaper kunde beviljas jordinköpslån med stöd av lagen om gårdsbruksenheter för inköp av tillskottsområde. Om inte särskilda skäl föreligger, förutsätts dessutom att odlaren, då han anskaffar tillskottsområdet till sin brukningsenhet, har bosatt sig stadigvarande på enheten eller i dess omedelbara närhet.

6 b §

Med enskild odlare avses i denna lag en odlare som bedriver jordbruk såsom sitt yrke och *uppfyller i 8 § 2 och 3 mom. landsbygdsnäringslagen angivna personliga förutsättningar för erhållande av stöd. Dessutom krävs det att odlaren, då han anskaffar tillskottsområdet till sin brukningsenhet, har bosatt sig stadigvarande på enheten eller på ändamålsenligt avstånd därifrån. Vad som är ett ändamålsenligt avstånd till boplatzen bedöms på det sätt som stadgas med stöd av landsbygdsnäringslagen.*

7 §

Då denna lag tillämpas, anses avträdelse ha skett vid den tidpunkt då överlåtelsehandlingen har undertecknats eller då beskogningsförbindelsen eller förbindelsen om nedläggning av lantbruksproduktion har tillställts lantbruksnämnden eller lantbruksbyrån.

Rätt till avträdelsepension föreligger inte, om den brukningsenhet som är föremål för avträdelsen under de tre senaste åren före denna har splittrats så att brukningsenhetens

7 §

Då denna lag tillämpas anses avträdelse ha skett vid den tidpunkt då överlåtelsehandlingen har undertecknats eller då beskogningsförbindelsen eller förbindelsen om nedläggning av lantbruksproduktion har tillställts *lantbrukssekreteraren eller landsbygdsdistriktet.*

Rätt till avträdelsepension föreligger inte, om den brukningsenhet som är föremål för avträdelsen under de tre senaste åren före denna har splittrats så att brukningsenhetens

Gällande lydelse

ägare inte med beaktande av 4 och 5 §§ lagen om gårdsbruksenheter kunde få lån enligt nämnda lag.

12 a §

Överläts en fortbeståndsduglig brukningsenhet, som berörs av förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion, sedan sex år har förflutit från *det* att pensionen började, i sin helhet till en person som uppfyller kraven på förvärvare enligt 6 b § 7 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare, och ingår förvärvaren en förbindelse för brukningsenheten som motsvarar den förbindelse som avses i 6 f § 2 mom. i samma lag, kan utbetalningen av avträdelsepensionen fortgå. På den som ingår förbindelsen skall i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas om förvärvare i 6 f § 2—4 mom. och 6 g § 4 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

Vid beräkning av kapitalvärdet av den avträdelsepension som i enlighet med 6 f § 4 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare skall uppbäras av den i 1 mom. nämnda förvärvaren, beaktas den avträdelsepension som betalas efter den i 1 mom. angivna överlåtelsen. Grunderna för beräkning av detta kapitalvärde fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

14 §

Verkställigheten av denna lag handhas av jordbruksstyrelsen, lantbruksdistriktens lantbruksbyråer och de kommunala lantbruksnämnderna samt av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, om vilken stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare och som nedan benämnes pensionsanstalten.

15 §

Lantbruksdistriktets lantbruksbyrå skall till pensionsanstalten avge utlåtande om huruvida de i 1 § 2 mom. och 1 a §, 6, 6 a och 6 b §§ samt i 7 § 2 mom. nämnda förutsättningarna för avträdelsepension föreligger.

Förelagen lydelse

ägare inte med beaktande av 12 § *landsbygdsnäringslagen* kunde få *stöd* enligt nämnda lag.

12 a §

Överläts en fortbeståndsduglig brukningsenhet, som berörs av *en* förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion, sedan sex år har förflutit från att pensionen började, i sin helhet till en person som uppfyller kraven på *övertagare* enligt 10 § lagen om *generationsväxlingspension* för lantbruksföretagare, och ingår *övertagaren* en förbindelse för brukningsenheten som motsvarar den förbindelse som avses i 10 § 1 mom. 3 punkten i samma lag, kan utbetalningen av avträdelsepensionen fortgå. På den som ingår förbindelsen skall i tillämpliga delar iaktas vad som stadgas om *övertagare* i 31, 32 och 34 §§ lagen om *generationsväxlingspension* för lantbruksföretagare.

Vid beräkning av kapitalvärdet av den avträdelsepension som enligt 32 § lagen om *generationsväxlingspension* för lantbruksföretagare skall uppbäras av den i 1 mom. nämnda *övertagaren* beaktas den avträdelsepension som betalas efter den i 1 mom. angivna överlåtelsen. Grunderna för beräkning av detta kapitalvärde fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

14 §

Verkställigheten av denna lag handhas av jordbruksstyrelsen, *landsbygdsdistrikten, kommunernas lantbrukssekreterare* samt lantbruksföretagarnas pensionsantalt, om vilken stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare och som nedan benämns pensionsanstalten. *Finns det ingen lantbrukssekreterare i kommunen, handhas de enligt denna lag på honom ankommande uppgifterna av lantbruksnämnden eller motsvarande organ eller annan myndighet. Vad som i denna lag stadgas om lantbrukssekreterare gäller på motsvarande sätt nämnda myndighet.*

15 §

Lantbrukssekreterarna skall till pensionsanstalten avge utlåtande om huruvida de i 1 § 2 mom. och 1 a, 6, 6 a och 6 b §§ samt i 7 § 2 mom. nämnda förutsättningarna för avträdelsepension föreligger. *Givandet av nämnda utlåtande ankommer emellertid i de fall jordbruksstyrelsen bestämmer på landsbygdsdistriktet.*

Gällande lydelse

Anser pensionsanstalten att lantbruksdistriktet i sitt utlåtande om de i 1 mom. nämnda förutsättningarna för pension uppenbart har tillämpat lagen fel eller att saken klart är en tolkningsfråga, skall pensionsanstalten underställa jordbruksstyrelsen utlåtandet om pensionsansökan.

Föreslagen lydelse

Anser pensionsanstalten att *lantbrukssekreteraren eller landsbygdsdistriktet* i sitt utlåtande om de i 1 mom. nämnda förutsättningarna för pension uppenbart har tillämpat lagen fel eller att saken klart är en tolkningsfråga, skall pensionsanstalten underställa *landsbygdsdistriktet lantbrukssekreterarens utlåtande om pensionsansökan respektive underställa jordbruksstyrelsen landsbygdsdistriktets utlåtande.*

16 §

Pensionsanstalten, pensionsnämnden och försäkringsdomstolen har inte rätt att i sina beslut avvika från lantbruksbyråns eller jordbruksstyrelsens utlåtande till den del detta gäller i 1 § 2 mom. och 1 a, 6, 6 a och 6 b §§ samt i 7 § 2 mom. angivna förutsättningar för pension.

Lantbruksbyråerna och lantbruksnämnderna skall utöver pensionsanstalten tillse att en avträddes pensionstagare på det sätt som förutsätts i denna lag avstår från att bedriva jordbruk och att de i 6 § 2 mom. och 12 a § 1 mom. nämnda förbindelserna uppfylls.

23 §

I ett avgörande, som ingår i lantbruksdistriktets och jordbruksstyrelsens utlåtande och enligt vilket i 16 § 2 mom. nämnda förutsättningar för avträddes pension inte föreligger, söks ändring i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

I ett annat än i 1 mom. nämnt avgörande av lantbruksdistriktet eller jordbruksstyrelsen, som har fattats med stöd av denna lag, får ändring inte sökas genom besvär.

Pensionsanstalten, pensionsnämnden och försäkringsdomstolen har inte rätt att i sina beslut avvika från *lantbrukssekreterarens, landsbygdsdistriktets* eller jordbruksstyrelsens utlåtande till den del detta gäller i 1 § 2 mom. och 1 a, 6, 6 a och 6 b §§ samt i 7 § 2 mom. angivna förutsättningar för pension.

Landsbygdsdistriktet och lantbrukssekreterarna skall utöver pensionsanstalten se till att en avträddes pensionstagare på det sätt som förutsätts i denna lag avstår från att bedriva jordbruk och att de i 6 § 2 mom. och 12 a § 1 mom. nämnda förbindelserna uppfylls.

23 §

I ett avgörande, som ingår i *lantbrukssekreterarens och landsbygdsdistriktets* utlåtande och enligt vilket i 16 § 2 mom. nämnda förutsättningar för avträddes pension inte föreligger, får ändring sökas genom besvär hos *jordbruksstyrelsen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Besvärsskriften kan inom utsatt tid även tillställas lantbrukssekreteraren eller, då fråga är om landsbygdsdistriktets beslut, även landsbygdsdistriktet. Lantbrukssekreteraren och landsbygdsdistriktet skall härvid tillställa jordbruksstyrelsen besvärsskriften samt sitt utlåtande.*

Ändring i beslut som jordbruksstyrelsen utfärdat i ärende som avses i 1 mom. söks i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningärenden (154/50).

I *andra* än i 1 och 2 mom. nämnda avgöranden av *lantbrukssekreteraren, landsbygdsdistriktet* eller jordbruksstyrelsen, som har fattats med stöd av denna lag, får ändring inte sökas genom besvär.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.
Denna lag tillämpas om avträdelsen sker efter att lagen har trätt i kraft. Stadgandena i 12 a § tillämpas dock även på de fall i vilka avträdelsen har skett före 1991. Vid ansökan om villkorlig pension enligt 17 § 1 mom. tillämpas denna lag, om beslut enligt det nämnda lagrummet ges efter att denna lag har trätt i kraft och ansökan om pension har gjorts och den handling som avses i det nämnda lagrummet har undertecknats före 1993.*

Nr 1345

Lag

om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 28 december 1990

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen den 24 oktober 1986 om ändring av lagen om statens pensioner (757/86) som följer:

Har avtal om rätt till pension för innehavaren av en tjänst med avtalslön ingåtts innan denna lag har trätt i kraft och förutsätter inte ålderspension enligt avtalet uppnådd pensionsålder skall, när hans anställning i denna tjänst upphör, i fråga om hans rätt till pension gälla vad som är bestämt i avtalet och som stadgas i 8 § 4 mom. b-punkten lagen om statens pensioner, i den lydelse detta lagrum hade när denna lag träder i kraft. Har pension beviljats enligt vad som stadgas ovan, avbryts utbetalningen

av pensionen, om förmånstagaren innan han uppnår pensionsåldern återinträder i statsanställning i huvudsyssla. På den nya anställningen tillämpas inte 2 § 1 mom. 2 punkten och 8 § 5 mom. lagen om statens pensioner.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lagen tillämpas på förmånstagare som får pension på basis av avtal och som efter att lagen har trätt i kraft återinträder i statsanställning i huvudsyssla.

Helsingfors den 28 december 1990

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister *Ulla Puolanne*

Regeringens proposition 248/90
Socialutsk. bet. 47/90
Stora utsk. bet. 244/90

160—1990

400460H

Nr 1365

L a g**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

Given i Helsingfors den 28 december 1990

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 24 augusti 1984 om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) 14 § 1, 3 och 4 mom., 19 § 1 mom., 21 § 2 mom., 22 § 1 mom., 24 § och 26 § 3 mom.,

av dessa lagrum 14 § 1 och 4 mom. samt 26 § 3 mom. sådana de lyder i lag av den 27 februari 1987 (226/87), 19 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 9 februari 1990 (98/90), 21 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 20 januari 1989 (69/89) och 22 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 15 juni 1990 (535/90), som följer:

14 §

Behovsprovning av grunddagpenning

Då behovet av ekonomiskt stöd prövas, skall beaktas sökandens egna inkomster i sin helhet och hans makes inkomster, till den del de överstiger 280 mark i månaden, dock inte barnbidrag, grunddelen av stöd för vård av barn i hemmet och syskonförhöjning, bostadsbidrag, militärunderstöd samt livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48), frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77), tilläggsdel enligt familjepensionslagen (38/69), utkomststöd enligt socialvårdslagen (710/82) samt ersättning för särskilda kostnader till följd av lyte, kroppsskada eller men.

Från det månadsvis uträknade beloppet av sådan full grunddagpenning som avses i 22 § 1 mom. och 24 § skall i fråga om försörjningspliktiga dras av 75 procent av den enligt 1 och 2 mom. fastställda inkomstdel som överstiger 5 150 mark i månaden. I fråga om ensamstående avdras på motsvarande sätt 75 procent från den enligt 1 och 2 mom. bestämda del av inkomsterna som överstiger två tredjedelar av ovan nämnda inkomstgräns för försörjningspliktiga. Inkomstgränsen för ensamstående höjs till närmaste fulla belopp av tio mark.

Den inkomstgräns för en försörjningspliktig som avses i 3 mom. höjs med 590 mark för varje barn som inte har fyllt 18 år och som han skall försörja.

19 §

Mottagande av deltidsarbete

Då en arbetslös tar emot deltidsarbete eller då en arbetstagares arbetsförhållande enligt 39 a § lagen om arbetsavtal har ombildats till ett arbetsförhållande på deltid, har han rätt till en sålunda jämkad arbetslöshetsdagpenning att denna och 75 procent av den del av lönen för deltidsarbetet, som överstiger 700 mark, under en månad sammanlagt kan uppgå till det belopp som annars hade kunnat betalas som dagpenning.

21 §

Bisyssla

Vid utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning skall lönen för bisyssla och annan arbetsinkomst beaktas så att dagpenningen och 75 procent av den del av löneinkomst eller annan

arbetsinkomst, som överstiger 700 mark, under en månad sammanlagt kan såsom grundskydd stiga till det fulla beloppet av den arbetslöses grunddagpenning eller såsom förtjänstskydd till det belopp som annars hade kunnat betalas som dagpenning avvägd enligt förtjänsten.

22 §

Grunddagpenningens belopp

Grunddagpenningens fulla belopp är 108 mark per dag.

24 §

Barnförhöjning

Till en mottagare av arbetslöshetsdagpenning som skall försörja barn under 18 år betalas dagpenningen jämte barnförhöjning, vilken för ett barn är 22 mark, för två barn 32 mark och för tre eller flera barn sammanlagt 41 mark.

Helsingfors den 28 december 1990

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

26 §

Dagpenningens periodens längd

Utan hinder av vad 1 mom. stadgar om det maximibelopp som utbetalas under fyra kalenderår i följd kan till den som fyllt 55 år innan maximitiden gått ut dessutom betalas dagpenning avvägd enligt förtjänsten högst till utgången av den kalendermånad under vilken han fyller 60 år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991, dock så att 22 § 1 mom. träder i kraft den 1 juli 1991.

De markbelopp om vilka stadgas i 14 § 1, 3 och 4 mom., 19 § 1 mom., 21 § 2 mom., 22 § 1 mom. och 24 § motsvarar nivån för första kvartalet 1990.

Om den som har fyllt 60 år då denna lag träder i kraft utöver maximitiden om 500 dagar får betalda tilläggsdagar enligt 26 § 3 mom., betalas till honom sådana tilläggsdagar för en tid av högst 400 dagar.

Social- och hälsovårdsminister *Mauri Miettinen*

Lag om ändring av lagen om arbetslöshetskassor

Given i Helsingfors den 28 december 1990

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/84) 27 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 27 februari 1987 (227/87), och
ändras 1 § 1 mom., 23 §, 24 § 2 mom., rubriken för 25 §, 25 § 2 mom., rubriken för 30 § och 30 § 2 mom.,
av dessa 1 § 1 mom., 23 §, 24 § 2 mom., 25 § 2 mom. och 30 § 2 mom. sådana de lyder i lag av den 28 december 1984 (1008/84), som följer:

1 §

Arbetslöshetskassas uppgift och verksamhetsområde

Arbetslöshetskassa är ett på grundval av ömsesidig ansvarighet verksamt samfund vars syfte är att för sina medlemmar anordna förtjänstskydd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) och förtjänststöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90) samt härtill anslutna övriga studiesociala förmåner.

penningar som har utbetalts av kassan, till förtjänststödens förtjänstdelar som avses i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och till kassans förvaltningskostnader. Den statsandel som hänför sig till förtjänststödens förtjänstdel betalas alltid till fullt belopp, oberoende av den i 1 mom. nämnda förutsättningen.

25 §

Statsandelen för dagpenningarna och för förtjänststödens förtjänstdelar

Statsandelen är 48 procent för förtjänststödens förtjänstdel enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

30 §

Centralkassans andel av dagpenningarna och av förtjänststödens förtjänstdelar

Centralkassans stödaggift är 47 procent för förtjänststödens förtjänstdel enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

23 §

Användningen av kassamedel

En arbetslöshetskassas medel får inte användas för andra ändamål än för utgivande av arbetslöshetsdagpenningar som betalas med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, för betalning av förtjänststöd som avses i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och övriga studiesociala förmåner samt nödvändiga förvaltningskostnader.

24 §

Rätt till statsandel

Statsandelen hänför sig till arbetslöshetsdag-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Helsingfors den 28 december 1990

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Mauri Miettinen*